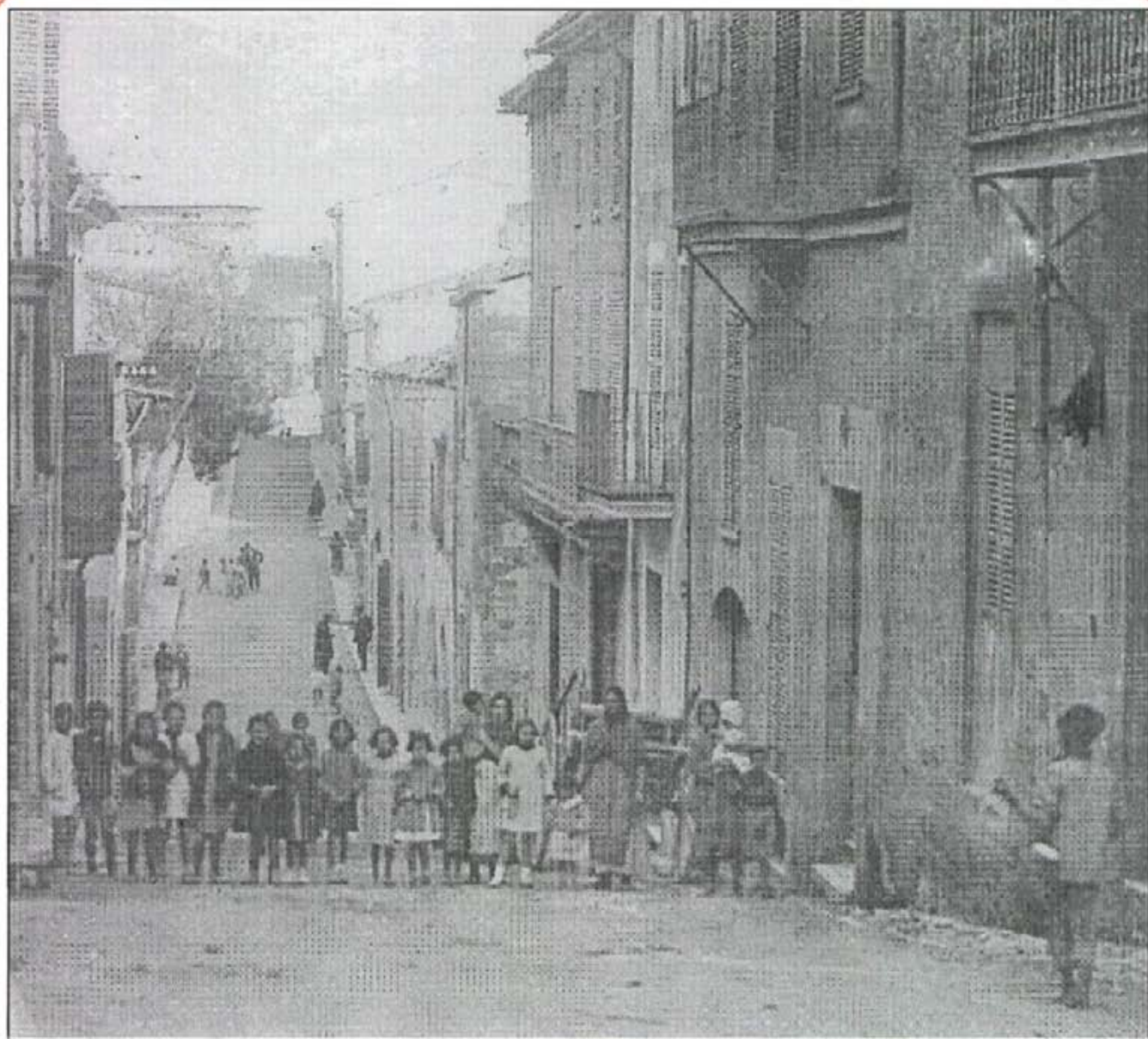

BONA PAU

PAU
K.S.
CORNIA

Nº. 509 - Any XLIII - MONTUÏRI - JULIOL - 1995

Montuïri, 1920

Joan A. Ramonell,
reelegit batle,
concreta el
programa per als
propers quatre
anys

**Professors i
alumnes emeten
interessants
impressions el
passat curs
escolar**

**Es projecta que
abans de quatre
anys s'hagi
restaurat el
retaule de
Sant Pere**

**El "Vicari
Estelrich",
als 50 anys de
la vinguda a
Montuïri, ho
rememora**

La recuperació del llibre de Joan Miralles

Molta ha estat la repercussió que ha tingut la 2ª edició del llibre *Un poble, un temps* de Joan Miralles. Tots els mitjans de difusió de Mallorca i alguns de fora se n'han fet ressò. Del comentari que en féu en Planas Santmartí a *Última Hora* dia 7 de juny, exteim i traduïm el següent:

"Eren temps de lluita (referint-se a la primera edició), fa 22 anys, quan n'Antoni Serra oficiava d'opositor al franquisme des dels soterranis de la Tous. Tot canvia. La foto de l'entranyable Joan Miralles reflexava un jove barbut, *melenut* i de pèl negre i

de camia oberta com desafiant els grisos en ple sol. Ara, la foto d'estudi de la reedició ampliada d'*Un poble, un temps*, ens mostra un catedràtic cinquantí amb el front clar, rasurat, elegant, d'escàs pèl canós, vestit amb americana i corbata de floc, rellotge amb corretja de pell i posada d'estudi. Però el seu llibre és el mateix encara que millorat pel temps i les seves aportacions. Si el primer és una relíquia, el que acaba d'editar... és un tresor... Perquè recuperar velles veus, aquestes velles paraules, aquestes velles tradicions no és folklorisme barat, sinó pura cultura..."

La foto de portada

No podem assegurar l'antiguitat de la foto de portada, però possiblement fou feta als voltants de l'any 1920, en el carrer d'Es Pujol, davant Cas Confiten en un temps en què es reformaven les dues cases del costat. Quasi no circulaven cotxes. Es destrien els arbres a plaça, baix dels graons; dones amb vestits molt llargs i davanterals... i la filera de nins tots gojosos.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socias Mora, Antoni Mateu Socias, Joan Miralles Bibiloni, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà i Rosa Mª Nicolau Pericàs.

Administració: Catalina Sastre

C/ Major, 24 - Montuïri - Tlf. 64 62 70

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Note: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

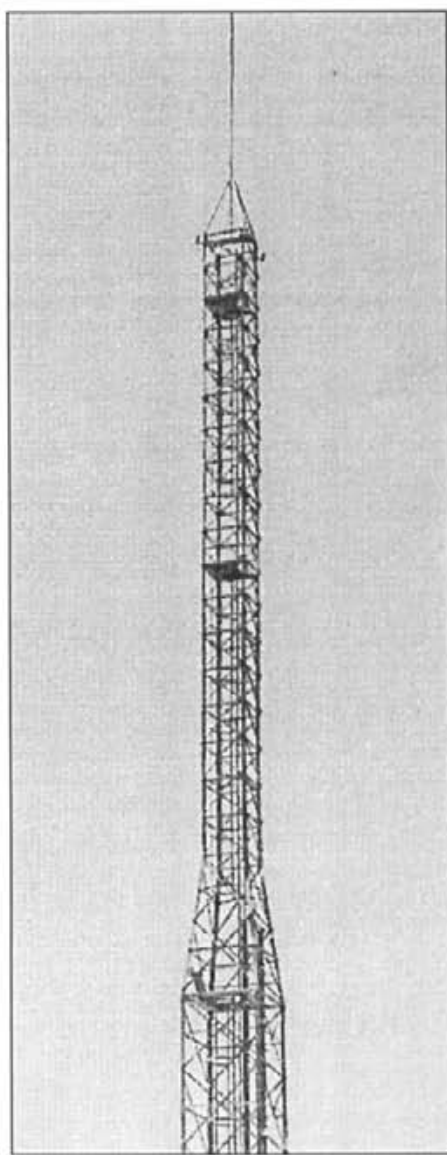
ES GRAONS

ALIENS A LA POLÍTICA

Després d'uns mesos de forta tensió política per tot arreu, dona goig comprovar la poca o nul·la repercussió que aquest fet a tingué a les escoles. Ha discorregut i acabat el curs amb tota normalitat i ara els alumnes, aliens a les disputes per al govern, amb tranquil·litat i assossegats, ja gaudeixen d'unes bones vacances.

LES DONES, RELEGADES

Si en el cens de Montuïri hi ha més dones que homes, avui, en el temps que correm, no es comprèn com entre els regidors elegits no hi figuri cap dona. Els partits polítics les postergaren tant que ens hem tornat quedar sense representació femenina en el Consistori.

Torre instal·lada en el centre telefònic d'Es Dau, de més de 50 metres d'altària, a fi de poder captar amb més perfecció les transmissions telefòniques

Versos a Josep Estelrich i Mieres "Turricano"

El meu petit homenatge

Al Pla els homes de bé tenen la gorja crica, cares llargues per tot arreu, avui horabaixa. A Hortella els pins regalimen i no és roada, les roselles ja destenyeixen d'enyorança...

A le cases, marriment de porxada buida...

Poca folga, barrams estrets de Vilafranca,

i braços sorrers, i càrritx a la mirada.

Plorem, que un pagès ha mort quan treballava!

Ara, anit, ni truc ni retruc a la taverna,

cal callar per nodrir la bona recordança...

I que el seu exemple faça condreça camada

entre els que ens deixondia la frescal paraula.

Poca berba avui, que la gelada és gruixada,

que un calabruix lleig ha mallerit l'anyada!

Plorem, que un pagès ha mort quan treballava!

Gabriel Florit i Ferrer "Sabater"
Sineu, 8 de juny de 1995

Dos dits de seny

Enveja

Quan parlem d'enveja no deim res nou. Molts ho han reconegut i ho han acusat. En el fons obscur de cadascú sempre s'hi deixa entreveure un indici d'enveja més o manco detectable que ens fa actuar d'una determinada manera.

I dir enveja no vol dir que ens alegrem del mal d'altri, que això ja seria odi o malvolença. Més bé tenir enveja s'ha d'entendre com el tenir dolor o fer alguna cosa davant el bé o el triomf aliè. Davant el fet de no poder suportar que tal o qual persona hagi estat més apreciada que nosaltres, o haver estat superior a un mateix en un moment determinat, ens cau l'ànim fins arribar a l'extrem d'expressar: *No hi ha dret*.

Altres vegades reconeixem i fins i tot deim que tal subjecte *no mos va o mos cau malament*. I tot perquè fa temps la seva actuació fou més aplaudida o més brillant o va resultar més simpàtica o més intel·ligent pel altres. I començam a pensar que no se'ns fa justícia, que no se'ns reconeixen els nostres valors, tan evidents com són... *No hi ha dret a una jugada com aquesta*, pensam o deim.

I això si el fet no té majors conseqüències, si no hi ha enfrontaments: *Què t'has cregut, tu? Si ets un... o: Ets es més cregut d'aquest món*. A vegades hi ha hagut bufetades o mossegades per enveja.

Així s'acaben els favors, l'amistat, la col·laboració i surt a rel·luir la vanitat, la gelosia, l'enveja pura, encara que dissimulada. No es vol ésser mai segon ni manco anar darrera.

Són molts els qui més o menys vegades han demostrat manca de seny a causa de l'enveja. Però, desgraciats aquells que no poden consentir mai no anar davant en tot i per tot. Són els envejosos.

Salomé

Editorial

El nou equip municipal

Aquesta és la segona vegada que el PP obté a Montuïri majoria absoluta i la tercera que governa l'Ajuntament; ja que la primera, el 1987, ostentà el poder amb l'abstenció del CDS. Enguany, com fa ja quatre anys, més de la meitat dels electors s'han inclinat pel mateix PP.

Ara bé, l'obtenció d'aquesta majoria absoluta no s'ha d'entendre com un gest de prepotència ni de despreci cap a les minories per part dels governants, sinó que entre uns i altres hi hauria d'haver sempre un clima de diàleg i, si fos possible, de consens.

A Montuïri s'han duit a terme diferents obres i empreses en bé del nostre poble, no sols durant aquests vuit anys darrers, sinó també al llarg d'anteriors legislatures i amb batlles d'altres formacions polítiques. I per altra part, uns han cregut que la forma de governar un poble havia de ser d'una manera determinada en el temps que els tocà dur el timó de la nau, i altres, d'una altra.

El passat 17 de juny prengué possessió de l'Ajuntament el nou Consistori, el que han volgut que fos la majoria dels montuïrers que acudiren a les urnes. I si els votants decidiren que la formació de l'equip estàs integrat per 6 regidors del PP, 3 del PSM i 2 del PSOE, és perquè confien que mentre uns, els del PP, projectaran i decidiran, els altres, els del PSM i PSOE, els qui estaran a l'oposició, també facin una feina constructiva, creativa i eficient, i també crítica; de tal manera que els primers hagin d'escoltar i atendre els segons.

Seria de desitjar que els onze components del nou consistori formassin ara un bon equip, treballassin conjuntament, cadascú en el seu redol. La nit del dia de les eleccions semblava que tots estaven contents: uns perquè guanyaren, uns altres perquè augmentaren el nombre de vots aconseguits i els tercers perquè no perderen cap escó. Ara, durant els propers quatre anys, caldria que els onze s'esforçassin per dur a terme satisfactòriament els punts que en el programa electoral hi havia coincidència, de tal manera que el clima d'obertura que preconitzà el batlle el dia de la presa de possessió, sia realitat i no es perdi ni per uns ni pels altres. En bé de Montuïri.

Foto d'actualitat

Torna arribar l'estiu i de bell nou el joves amb motos umplen carrers i carreteres de les nostres contrades

Un poble, un temps... una llengua

Diuen els entesos que els mitjans de comunicació tenen moltíssima influència sobre la societat. Que la gent es mou teledirigida, guiada, condicionada pels missatges, pels models que s'imposen des d'aquests laboratoris maquiavèlics capaços de crear un estat d'opinió, capaços d'induir una línia de pensament. Que la televisió és, amb molta diferència, el mitjà més potent, el que més incideix sobre el fràgil cervellet humà. Que les bavarades d'electrons de colorins espargides per onsevilla a través del caixonet màgic, són imitades per tothom. Imitam la forma d'actuar dels personatges de les pel·lícules i de les telenovelles. Imitam els esportistes, els famosos. Imitam la manera de vestir de les presentadores i dels presentadors dels programes d'èxit i dels dels telenotícies. I, fins i tot, n'imitam la parla. Deixam que les imatges perforin la nostra intel·ligència i, asseguts tranquil·lament a la nostra butaca preferida, ens manipulen com si fóssim conillet d'indis.

La qüestió pot ésser dramàtica quan el fons i la forma utilitzats pels mitjans audiovisuals són nefasts. He vist un parell de vegades l'informatiu del canal 4 de televisió -ja sabeu, la televisió insular de Mallorca- i he quedat astorat, empegueït, al·lucinat del llenguatge que empenen els presentadors per servir les notícies quotidianes. Jo no sé quin idioma parlen. Un idioma estibat de castellanismes, amb construccions sintàctiques incorrectes i del què han fet desaparèixer, entre d'altres, sons com la "ll", la "g", la "o" i la "e" obertes; no és precisament el nostre. Per ventura, aquests de la televisió insular de "Mallorca", amb la intenció de tenir tothom content, volen promocionar una nova llengua, volen introduir una espècie d'esperanto illenc in-

tegrat, fonamentalment, per una combinació de català i castellà que, després d'haver passat pel *tírmix*, pugui satisfer tant als uns com als altres. Qualsevol cosa menys imaginar que el que surt per la pantalla fosforescent del canal 4 sigui el nostre català, o, si voleu, el mallorquí. Almanco no és, i vos ho puc ben assegurar, el mallorquí que parlaven els nostres padrins i que encara hi ha molta gent que parla.

Vos ho puc assegurar perquè vaig tenir la sort d'assistir a la presentació de la reedició, corregida i augmentada, del llibre d'en Joan Miralles i Monserrat, "Un poble, un temps". En Joan ens va oferir una audició atípica però exquisida i deliciosa. Vàrem sentir les gravacions originals de les vint-i-una entrevistes que va fer en torn a l'any 70 a vells i velles de Montuïri. Aquestes persones avui ja són mortes però la seva veu, gràcies a en Joan, ha quedat enregistrada per a sempre. Quin gust poder escoltar una llengua tan clara, tan vibrant! Un català net, sense cap bri de cugula que contamina les seves arrels. Un mallorquí pulcre i autèntic que ens hauria de servir de model.

Jo ja havia llegit i rellegit la primera edició del llibre d'en Joan. Fins i tot, vaig viure un poc la seva elaboració. El record trescant tot el poble, recorrent els carrers per amunt i per avall amb el caset portàtil a piles "Phillips" (un dels primers que es varen fabricar) penjat amb bandolera com si fos una senalla eivissenca, cercant possibles entrevistats per enregistrar les seves vivències, les seves contarelles, els seus records, que havien d'ésser la columna vertebral d'un dels primers treballs d'història oral que s'han fet i que ha assentat una fita. Jo era al·lotot i tot el món d'en Joan "Porrenc" em fascinava. Per a mi era com

l'essència del maig del 68 a Montuïri. Estudiant universitari a Barcelona, imoportava al·lotot nostre incomunicat poble tot el rebombori innovador de la gran ciutat. M'agradaven els seus llibres, els seus discs, la seva conversa... Però mai hagués pogut imaginar que vint-i-cinc anys més tard aquelles veus, rescatades per a la història p'en Joan, em poguessin emocionar. Un parlar, el d'aquells homes i dones, xarucs i ruats, que ens hauria de servir de mostra. Una llengua, ara arxivada dins una cinta magnètica, que avui hauria d'ésser la llengua de tots els mitjans de comunicació.

Sa talaia d'en Rubí

S'ACUDIT DE S'ESPARDENYARET

- Tothom se'n va d'estiuatge, manco nosaltres, Cosme.
- Enguany, Prudència, podríem anar a Cala Pi.
- L'any passat Cala Meco se'n duqué la doma.

El mateix equip metge,
tots els divendres, de 6 a 8

CENTRE MÈDIC PSICOLÒGIC

Telf. 65 56 91
Davant l'església de Porreres

**Certificats
de
conduir
i d'armes**

Prest es començarà la restauració del retaule de Sant Pere

La formiga blanca ja havia corcat el llenyam

●
El període per a la restauració serà inferior a quatre anys

En una de les reunions del Consell Parroquial de Montuïri tengudes la passada primavera es va acordar iniciar la restauració de les taules que componien el valuós retaule de l'Assumpció —dit també retaule de Sant Pere—, obra de Mateu López, sènior, fet entre 1546 i 1550, el qual s'havia hagut de desmuntar i cremar l'estructura arquitectònica, ja restaurada l'any 1957, per estar atacada de formiga blanca i perillar la part original més valuosa.

Com es recordarà, aquestes taules es protegiren i embolicaren i així han romàs durant uns vuit anys i ara s'ha encomanat la restauració al senyor José M. Pardo Falcón, el qual ja havia tengut cura de les tasques de desmuntatge, protecció i embalatge de les mateixes taules.

El termini previst per a la restauració de totes les peces és de tres anys, i el pressupost presentat i aprovat oscil·la entre tres milions i mig i quatre milions.

D'aquest projecte es va assabentar el Bisbat i ja s'ha començat a fumigar l'església, sobretot els retaules en els quals s'hi ha trobat molt de corc.

La restauració total d'aquest retaule de Sant Pere es farà en diferents fases i es començarà pel de Sant Bartomeu, el qual estarà enllestit, segons compromís de l'empresa fumigadora, per a les properes festes patronals de Sant Bartomeu i ja romandrà col·locat a la mateixa capella que estava abans.

La Parròquia aportarà el 20% de l'import de les despeses i també s'ha demanat ajuda a diferents entitats locals, autòniques i bancàries. I ara, des de Bona Pau s'aprofita la circumstància per sol·licitar també la cooperació del poble de Montuïri, ja que aquesta preada obra artística pertany als habitants de la vila, i en aquest cas els mateixos montuïrers són els qui han de posar el seu esforç i fer possible la conservació i restauració d'aquesta joia del nostre patrimoni cultural.

Estat en què va romandre el valuós retaule de Sant Pere, obra del segle XVI del pintor Manuel López, després de la lleugera restauració de 1957, ara desmuntat i en període de una nova restauració

Clínica dental

- Algaida -

Dr. Carlos A. Horrac
Odontòleg

Horari Matins: Dilluns - Divendres
10 - 13 hs.

Horabaixes: Dimarts - Dimecres - Dijous
17 - 20³⁰ hs.

C/ Sa Placeta, 4 - 1^a
Tlf. 12 55 89

Algaida

El pare Joan Amengual Jaume, 25 anys de sacerdoti

Ha exercit durant 18 anys al Estats Units, on ha après el que significa la paraula "foraster"

De paraula fàcil i de tractament amable amb tothom. Ha estat molts d'anys fora de Montuïri. Quan ve -i ho fa sempre que pot- se li obri una altra vegada el seu ample somriure. No pot negar. Montuïri i la seva família l'atrauen, l'estiren molt.

El mes passat va ser una d'aquestes ocasions que el pare Joan Amengual Jaume, en Joan des Figueras com tots el coneixem, va venir a casa seva, va tornar a la vila. El motiu no era arran d'una de les visites familiars o de descans. Va ser una de molt especial. Celebrava els 25 anys de sacerdoti.

El dia 11 de juny va reunir familiars i amics en torn seu, en torn a la taula del Senyor i en torn d'una taula on menjaren les persones més properes. Va ser una festa entranyable que -nosaltres com a cosins- tenguérem l'oportunitat de compartir amb ell.

— El meu pare —comença en Joan Amengual quan li demanam per una ressenya biogràfica— va anar a la guerra al front de Manacor. Quan va tornar, al final de 1939, volia regalar alguna cosa a la meua mare. Va ser un nin a qui nomenaren Joan, igual que el seu padrí.

Encara afegí:

— Vaig anar a escola Ca Ses Monges fins que vaig fer la primera comunió. Record que a l'escola em cridava l'atenció un sant, sant Vicenç de Paül, que no era com el de la parròquia. Aquest sant de Ca Ses Monges duia roquet i sotana com el rector i, encara que no ho sabia explicar, jo ja començava a entendre que la santedat era assequible a tots. A més a més, devia ser molt pobre perquè el dia de la seva festa les monges ens donaven un conillet, una galeta i un tassó d'aigüa!

No manquen les bromes en la seva boca. La darrera frase n'és una mostra d'una de les característiques de la seva personalitat: treure el caire alegre de les coses de la vida.

— Després de la primera comunió vaig començar a les escoles que ja eren més prop del Figueras, el lloc de fora vila on vivíem. Vaig anar amb don Pep de s'Arracó, don Pep Sans i don Pedro Rosselló. Tenc bona memòria de les escoles. No vaig ser víctima de cap injustícia. Només em sabia molt de greu que altres sabessin jugar a futbol millor que jo.

— Quins motius varen impulsar la teua vocació?

— Montuïri va tenir un vicari que va revolucionar el poble. Estic xerrant de don Bernat Martorell. Ell va omplir l'església

de joves qui, a més de la il·lusió que portaven, es distingien per una gran inquietud apostòlica. Record molt bé dies de recés, oracions en la parròquia davant del Santíssim, misses molt participades, trobades de joves i un gran etcètera d'altres activitats. Fruit de tot això, va ser un munt d'al·lots al seminari i al·lotes que es feren religioses.

— Per què elegires la Missió?

— A 1955 o 1956 a Montuïri es va predicar una missió. Vengueren els pares Pascual i Garcies. A mi em va entusiasmar l'esperit d'aquells homes, el do de la gent que tenien i la llibertat amb què s'expressaven. Don Jaume Cabrer -rector- i don Toni Ramis -vicari- de Montuïri, en varen ajudar a discernir la meua vocació. L'any 1957 vaig entrar a l'Escola Apostòlica de Palma, on, a causa del llatí vaig haver d'estudiar durant quatre anys.

— On continuaries els estudis?

— L'any 1961 vaig sortir de Mallorca per primera vegada. Vaig anar al noviciat d'Esplugues de Francolí (Tarragona). En aquell temps era costum no tornar a casa fins que t'ordenassin i amb aquesta idea vaig marxar. Després de dos anys de noviciat, vaig fer els vots de pobresa, castedat i obediència. Per aquest motiu, els meus pares varen venir a Tarragona. Sé que la me-

ua mare es va marejar molt en el vaixell i no té massa bon record del viatge.

— Com va ser la teua anada a Amèrica?

— A Esplugues vaig dedicar algun temps lliure a aprendre anglès. Es veu que em vaig contagiar de tal forma que en acabar la filosofia, els meus superiors em varen enviar a estudiar la teologia al seminari paül nord-americà de Northampton, a uns 200 quilòmetres al nord de Philadelphia. L'experiència va ser molt dura. Allí vaig aprendre el que significa estar sol perquè no entens o no t'entenen. També vaig aprendre el significat la paraula "foraster"; però, sobretot, vaig entendre que els americans tenien un concepte d'Espanya molt equivocat. Es creien que tots els espanyols eren petits i morenos de cara i que ens passàvem tot el dia ballant el "zapateado".

— Quan vares ser ordenat sacerdot de la Missió?

— A 1970. En aquest any vaig ser destinat a Brooklyn (New York) on vaig "fundar" un moviment de joves, una cosa semblant als cursos de cristiandat, però per a joves. L'objectiu era ajudar-los a estimar la vida i una vida sense Déu és buida.

— Com són les comunitats cristianes d'allà?

— Hi veig dues grans diferències en relació a les d'aquí. Una, que la gent hispana té falta d'identitat, encara que siguin cubans, salvadorencs etc. No són prou vells per haver construït una cultura pròpia, encara que amb això avantatgen els anglosaxons, és a dir, els irlandesos, alemanys ... La segona és que els hispanos són pobres; molts d'ells han hagut d'entrar fugint de la violència, de la pobresa o de la policia d'immigració.

— Com se'ls pot ajudar?

— Aquestes realitats fan que les comunitats siguin diferents. En primer lloc l'Evangeli el ajuda a identificar-se en les tradicions del seu país i en segon, en l'Església, hi troben un refugi contra la violència abans descrita.

— Es troben, per tant, dins un món diferent al seu.

— Si bé és veritat que el materialisme nord-americà té molta influència sobre els fills dels hispanos; també allà existeix la trista experiència que si tens doblers no tens per què anar a l'església. A missa hi van aquells que tenen necessitats econòmiques; aquells que tenen l'economia solventada no necessiten anar a missa. Amb això s'assemblen als espanyols.

S'ha dit que...

... s'acte d'elecció de batle i presa de possessió des nous regidors fou pobre, curt i decepcionant. S'esperava amb més il·lusió. El poc públic assistent romangué desencantat.

... a ses candidatures des partits polítics hi havia 42 persones entre titulars i reserves. Una quarta part eren dones, però totes tan endarrerides que no en sortí cap d'elegida.

... dues dones, una des PP i s'altre des PSM, quedaren a ses portes, però

dets onze, cap regidora. Així es Consistori montuïrer continuarà essent masculista.

... ni durant ni després de sa presa de possessió des regidors no se sentiren frases de despreci, però segur que "sa processó va per de dins". Externament tots semblaven bons al·lots.

... fins ara es deia que Montuïri era terra de futbolistes i de polítics; però havent davallat de categoria en futbol, sols destacarem en política. Que ja és qualque cosa!

... es fa qualque crida que en lloc d'informar, desorienta. I si no que ho demanin an es de sa Tercera Edat. Una

conferència sanitària mai ha estat una junta.

... "no hi ha temps que no torni", diu s'adagi popular. D'això en són testimoni ets "artistes" que 30 anys després tornaren representar "Esperant es metge".

... en Joan Gomila se'n va desfer molt bé, sense por ni an es ridícul i a res: "Es bous a mi no em fan por"... i a ell, tampoc.

... s'estiu ja és aquí, Sa Colònia torna estar plena de montuïrers, es poble és buit, i sa poca gent que queda ni tan sols seu a la fresca... Com han canviat es temps!

Salomó

← Què passa en aquest aspecte entre la joventut?

— El problema dels joves hispans és el problema de la identitat. Els seus pares ensenyen una cosa; a l'escola, quasi el contrari i al carrer, una altra cosa. Tots els altres grups ètnics tenen ídols, però els hispans no en tenen molts perquè són joves. Ser negre és millor que ser hispà, no per la raça, sinó per la llengua i per la manca d'ídols per imitar. En les comunitats cristianes els ensenyam no solament l'Evangeli, sinó que els ajudam a estimar-se a ells mateixos. Després, els feim conèixer la cultura i el ajudam a estar orgullosos de ser hispans. Això no produeix separació, sinó que, al contrari, fa sentir-los orgullosos del que són, es fan respectar i respectar el altres.

— Aquí veim, idò, el problema de la discriminació racial

— El problema de la discriminació racial és un problema en què uns es creuen superiors i els altres, inferiors i incapaços de competir. Si jo m'educ i puc competir, aleshores em guany un lloc en la societat. D'aquí es comprèn l'important que som els sacerdots espanyols entre els hispans. També nosaltres som víctimes de la discriminació, però amb la nostra formació podem competir amb ells i, també, podem defensar-nos.

— Què has sentit en aquests dies de celebració dels teus 25 anys com a sacerdot?

— Els meus sentiments han estat molts. Un d'ells ha estat que he pogut adonar-me com Déu m'estima molt quan m'ha donat la vocació de sacerdot. Jo crec que és possible ser feliç entregant-se a Déu per evangelitzar el pobres. Ser sacerdot és un regal de Déu. Si un s'adona d'això, viu content i vol proclamar que és possible ser feliç amb l'entrega a Déu. En segon lloc, m'he adonat que tenc una família que, a més de

ser nombrosa, estam units i una família unida és un niu de benediccions. En tercer lloc, he vist que el montuïrers podem tenir molts de defectes, però també tenim moltes qualitats que els sobrepassen. Una qualitat és que sabem fer festa. No ens costa riure. La majoria hem rebut una educació que ens ajuda a ser diferents i a la vegada aquesta diferència no ens permet faltar-nos al respecte. Les excepcions són minoria.

— Aquests dies has rebut moltes enhorabones, quina t'ha cridat més l'atenció?

— La de la Parròquia. Jo sabia que els montuïrers sabien quedar bé, però no m'esperava l'acollida que em vàreu donar. Vull aprofitar per manifestar-los des d'aquí el meu agraïment. Jo crec que els qui tenim la gràcia d'una vocació especial, no ho sabem compartir amb els altres. No aprofitam l'oportunitat que la vida ens ofereix per dir a tothom: alegrau-vos, el Senyor fa meravelles, el seu Nom és gran ... També, he de confessar que l'enhorabona més emotiva ha estat la d'un cosí que, per motius estranys a nosaltres, feia més de trenta anys que no ens havíem vist.

— A la festa vàrem veure unes persones dels Estats Units d'Amèrica i ens va estranyar que venguessin de tant lluny. Algun motiu especial devien tenir.

— He treballat als Estats Units durant 18 anys. Ja he explicat alguna cosa del que hem fet. Algunes persones diuen que Déu ha fet molt dins les seves vides i ho ha fet a través meu. Algunes d'aquestes persones han volgut ser al meu costat; s'ha de tenir en compte que aquestes persones són pobres. El viatge va ser costejat per la comunitat i si algunes d'elles eren una mica grans, és perquè les joves tenen infants a l'escola i els era impossible ser al meu costat físicament durant aquests dies.

— Què és el que més has enyorat de Montuïri durant el temps que has viscut

fora?

— La meua família. La natura és molt sàvia i fa que tots comencem la vida dins una família on aprenem a ser persones. De tots és coneguda la frase: "Si vols saber com és un país, mira la seva vida familiar". Dins la família es forgen els veritables ciutadans. Un sacerdot, generalment, surt d'una gran família cristiana. Es portador d'una gran energia d'estimació que el fa capaç de construir una família espiritual. Ell, per Déu, renúncia a formar una família humana, però sempre és conscient de la font de la seva força i per això mira amb agraïment la seva família. Tot el poble de Montuïri és la meua família. Per tant el que més he enyorat ha estat la família de Montuïri, la humana, la del poble. Si estic content de ser el que som, és perquè Déu em va donar un poble com el de Montuïri, on hi ha inclosa la meua família carnal.

— Per acabar, Joan, el demanaria que com a sacerdot i com a montuïrer adreçassis algunes paraules als lectors de Bona Pau, que en definitiva, són els teus paisans de Montuïri.

— Només vos he contat, montuïrers, una part de vint-i-cinc anys de sacerdoci. Caminem tots junts, estimem la nostra cultura de poble i passem bons costums al jovent. Si jo estic content, és perquè he tingut uns avantpassats que em varen saber comunicar el principal: estimar. Per tant, estimem Déu que és el més gran i estimem els germans, especialment els més pobres. Les dones i homes feliços no els trobam entre els qui es dediquen a les coses materials; sinó entre els qui saben usar les coses materials per donar gràcies al Creador i compartir-les amb tots aquells que ho necessiten. Gràcies per ser tot el que sou i mirau el futur amb confiança. Déu ens estima molt.

Gabriel Gomila Jaume

Constitució del nou Ajuntament

Dins un clima de normalitat, dia 17 de juny fou reelegit batle Joan Antoni Ramonell Amengual

Les persones que havien estat elegides pel poble a les eleccions del passat 28 de maig, sense ni la més mínima incidència i aparentment com si es tractàs d'un equip d'onze amics —els regidors— i l'àrbitre —el secretari— es reuniren a les 9 del matí de dia 17 de juny passat en sessió extraordinària a la sala d'actes de l'Ajuntament per tal de prendre possessió dels seus càrrecs i a la vegada constituir l'Ajuntament que durant els propers 4 anys regirà els destins de Montuïri.

Va presidir el regidor de més edat, que fou Gabriel Arbona Verger (PP), el qual, la primera cosa que féu fou la d'emetre personalment el propi jurament referent a l'exercici del càrrec pel qual fou elegit.

Després nomenà un per un els altres 10 regidors perquè també prometessin fidelitat al càrrec. Tots contestaren dient "promet", si bé els tres del PSM, Ginard, Verger i Nicolau, abans d'expressar el "promet" digueren "sense renunciar al dret d'autodeterminació".

Seguidament es declarà oberta la sessió i començà demanant als tres caps de llista que havien de ser votats per exercir de batle si hi estaven d'acord. No renuncià cap d'ells.

Aleshores i començant pels regidors del partit que disposava de més escons —el PP amb sis— tots varen elegir per a Batle Joan A. Ramonell. A continuació els tres del PSM votaren Mateu Ginard i els dos del PSOE, Gabriel Miralles.

A continuació el regidor que presidia la taula proclamà Ramonell com a nou batle, li entregà la vara com a distintiu una vegada que aquest hagué acceptat el càrrec.

Després que el reelegit batle hagués promès exercir la funcions pròpies del càrrec, pronuncià aquest breu parlament:

Gràcies a tota la gent que ens ha tornat recolzar perquè governàssim durant quatre anys aquest poble.

Nosaltres volem dir a l'oposició que durant 15 dies estarem oberts per escoltar les seves propostes, fins que farem el ple de nomenament de comissions o delegacions o d'així com durem endavant l'Ajuntament. I sí que puc garantir un nou funcionament.

La sessió de constitució del nou Ajuntament es va desenvolupar amb tota normalitat

El batle i regidors acabada la sessió d'investidura, així posaren per als montuïrers

I també dir que esperem que durant aquests quatre anys les comissions o delegacions sien obertes a tothom. Desitjam que hi participi molta gent, no importa que sien regidors, sinó gent de fora. Esperem que la gent s'apunti a aquestes comissions a fer feina, i sobre-

tot els regidors nous, perquè hi aportin la seva il·lusió i les seves ganes. I simplement dir que estic obert a tothom, com sempre hi he estat. I res més.

I ara el que vulgui venir a berenar a s'hostal, allà menjarem pa amb oli i així començarem bé.

Teatre infantil

Els alumnes de 8^a de les escoles, dia 9 de juny a la Sala Mariana representaren "La deixa del geni grec", una obra amb la qual participaren al Certamen de Teatre Infantil a Sineu, on obtingueren el tercer premi, i a la Mostra de Teatre a Primària de Palma.

Pas de models

Dia 18 al vespre, a la terrassa d'Es Dau, la tenda "Traus" va presentar tot un conjunt de models infantils i juvenils per a aquest estiu que comença. La vetllada va satisfer la molta gent que omplia el recinte.

Petanca

El 25 es va desenvolupar en el camp d'Es Revolt una interessant jornada de petanca amb molta participació, sobretot de gent externa, ja que eren molts més que de la vila.

Fi de curs de l'escola de català

Era fa tres anys quan el professor de català i director de *Bona Pau*, Onofre Arbona promogué un curs de català i es comprometé un dia a la setmana —que fou els dijous a les 8 del vespre, d'octubre a juny— a donar una classe de franc a totes les persones que hi volguessin assistir.

Fórem 14 persones, totes ja majors, algunes d'elles amb títols universitaris, les que aprofitarem la gentilesa d'en Nofre i assistirem a rebre les seves lliçons, i d'aquesta manera hem après a escriure la nostra llengua, el català.

Les classes foren molt amenes i interessants. Quan el professor ens explicava qualque paraula o mot un poc estrany i que parlant es pot dir, però de cap manera es pot admetre en l'escriptura, ens agradava i encara més quan ens adonàvem que efectivament era així com s'havia d'escriure.

Encara que l'aprenentatge hagi durat tres hiverns, com que només hi havia escola una hora setmanal, els dijous, i qualque vegada per mor d'un funeral, una festa o altres motius s'havia de suspendre, si comptam les hores lectives, són poques per aprendre'n bé, i més a una edat com la nostra quan —malgrat per aprendre mai és tard— el cervell no té la capacitat d'as-

Els alumnes de català celebraren l'acabament de curs amb un bon dinar

similació d'un jove; però com que el professor ens ho explicava d'una manera molt entenen, aiximateix hem après a escriure d'una manera acceptable.

Per celebrar l'acabament de curs, els alumnes amb el professor volguérem reunir-nos entorn d'una taula amb un bon dinar, el passat 15 de juny, a un restaurant.

A la sobretaula, després d'haver fruit d'un bon dinar, la conversa s'animà i encara recoràrem algunes de les paraules que havíem après. No hem de dir *apoiam*, ni *cenicero*, ni *alfombra*, ni *chistes*, sinó *recolzam*, *cendrer*, *catifa*, *acudit*.

Abans de l'acomiadament encara ens tiraren unes fotos, férem el darrer brindis de xampany i tots quedàrem molt satisfets d'haver fruit d'un bon dinar, però sobretot de saber un poc més la nostra pròpia llengua. - S. Nicolau

Obra teatral

Reestrena de "Esperant el metge"

El joves de Montuïri de fa 30 anys —com s'anomenen ells mateixos— varen representar "Esperant el metge", una obra teatral d'Aina de Villalonga escrita a l'any 1936 i que aquests artistes —avui d'entre 46 i 50 anys— varen estrenar a la Sala Mariana a finals de la dècada dels 60.

La reestrena va tenir lloc el divendres 30 de juny en una Sala Mariana plena de gom a gom. Tothom va riure per ses butxaques.

Per ordre d'aparició varen intervenir Llorenç Amengual (Miquel, criat del

metge), Joan Miralles Julià (el sen Joan), Gabriel Gomila (el senyor Silvestre), Bernat Rossinyol (Antonyito, gitano), Jaume Roca (pescador), Rafel Ribes Mas (Tòfol, traginer), Pere Mas (tartamut), Cristòfol Ors (carter), Joan Mas Martorell (un al·lot). La direcció —com a primera vegada— va correspondre a Martí Ferrer; l'apuntador va ser Gabriel Mateu, el trapunt, Honorat Moll i l'arranjament del mobiliari va córrer a cura de Jerònia Sampol.

Abans de l'escenificació, en Joan Gomila va recitar el monòleg "Es bous a mi no em fan por" i en Joan Miralles "Felanitxer" va fer unes simpàtiques actuacions que serviren de presentació de la comèdia. - B.G.

"HARRYCHAND"

Harry Chan Moolchand
Artista - Pintor

Venda d'olis

Cita per telèfon 64 40 52

Plaça Major, 7
07230 Montuïri

POEMA

Lament i pergària

Montuïri és molt formós,
perfumat com una rosa,
però li falta una cosa:
un metge per curar-nos
i que el trobem a tota hora.
Vilafranca és molt enfora,
no hi podem anar peu-coix.

Des divendres a les dotze
fins el dilluns dematí,
tots es qui no tenim cotxe,
tant si és casat com fadrí,
tant en claror com en fosca,
tranquils ens podem morir.

Tantes hores sense metge
a mi no me pareix bé.
Si ens pega un atac de fetge
haurem de cridar es fosser;
aquesta cosa tan lletja,
millor no haver-la de fer.

Si Montuïri tengués
un metge i una ambulància
totes ses hores des mes,
ja no passaríem ànsia
que algun malalt "morigués"
per no tenir assistència.

Va votar molta de gent
a favor d'en Ramonell;
ara li tocarà a ell
per tenir es poble content
obrir-nos aquest portell.

Si es batle no ho pot fer,
crec que podrà es president
des Consell, Joan Verger,
posar un metge permanent;
això estaria molt bé.

Antònia Adrover

Assemblea anual de la Cooperativa Agrícola El benefici net de 1994 és de 624.595 ptes.

Amb la finalitat de donar compte del moviment econòmic i d'altres assumptes corresponents a l'any 1994 i convocat per la junta rectora, el passat 3 de juny tengué lloc en el magatzem de la Cooperativa Agrícola de Montuïri, l'assemblea anual ordinària de socis de dita entitat.

El resultat econòmic corresponent a l'exercici de 1994 fou molt satisfactori, donà un superàvit de 693.995 pessetes, encara que si ho comparem amb el de 1993, és molt inferior, ja que tengueren 1.807.532 ptes. de benefici.

El motiu pel qual l'any 1994 ha estat menor es deu a haver-se retribuit un as-salariat més (fet del qual tots n'estaren satisfets, ja que s'ha creat un altre lloc de feina) i s'han duit a terme millores, com són obres, variació d'existències, insolvències... per valor d'1.274.174 ptes., a més de reparacions de maquinària, etc.

El resultat en números fou el següent:
Ingressos: Vendes, comissions, subvencions i altres 66.454.140

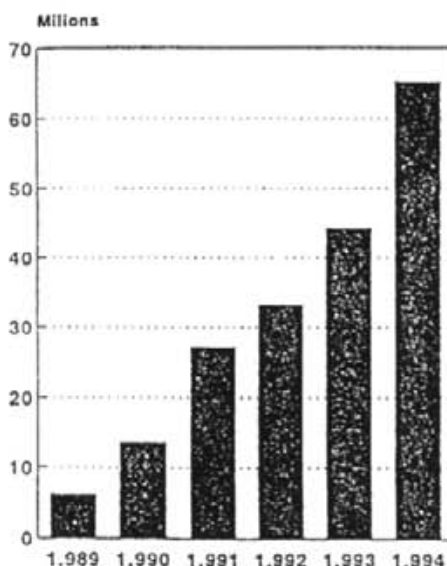
Despeses: Compres, variació d'existències, serveis exteriors (transport, llum, telèfon) amortitzacions, tributs, etc. 65.760.145

Superàvit 693.995

D'aquesta quantitat s'han de restar 69.400 ptes. corresponent a l'import de societats. Per tant el benefici net és de 624.595 ptes.

Per unanimitat els membres de la junta rectora foren reelegits, la qual roman-

Cooperativa Agrícola Evolució de vendes

gué així: *President:* Miquel Mascaró. *Vicepresident:* Joan Mas Martorell. *Secretari:* Joan Mesquida. *Tresorer:* Antoni Alcover. *Vocals:* Gaspar Miralles Sastre i Joan Mesquida Pocoví. *Interventors:* Joan Barceló Prohens, Jaume Bauçà Miralles i Jaume Alcover Verger.

Posteriorment, el diumenge dia 18 els socis es reuniren en un dinar de companyonia, tot celebrant l'èxit de l'any passat.

El Concurs de Conte Curt Sant Bartomeu

El termini per a la presentació de treballs per al "IV Concurs de Conte Curt Sant Bartomeu '95" finalitza el proper 24 de juliol.

Recordam que els premis establerts per enguany són de 100.000, 75.000 i 50.000 pessetes per als tres primers.

Premis Literaris Vall de Sóller, 1995

A Sóller s'han convocat diferents premis de poesia, narrativa i glosa. El termini d'admissió de treballs s'acaba el 29 de juliol. S'han d'enviar a Llibreria Calabruix - Carrer de Sa Lluna, 5 - 07100 Sóller. Els interessats poden consultar les bases a la nostra redacció.

Es Canto
RESTAURANT

BERENARS
MENÚ ECONÒMIC
RESTAURANT A LA CARTA
MENJADOR PRIVAT
SALES PER A BATIaments
COMUNIONS, NOCES
CONVENCIONS, ETC.

Carretera Palma - Manacor, Km. 30
Tel. 64 40 01 - Fax 64 41 05
07230 MONTUÏRI (Mallorca)

Josep Estelrich Costa, als 50 anys de la vinguda a Montuïri

Conserva feliç record de la rebuda i acceptació del poble com a nou vicari jove

Aquests dies s'han complit els 50 anys de la vinguda a Montuïri de don Josep Estelrich Costa, un capellà jove que acabava de sortir del seminari, natural de Sant Joan, amb poca o nul·la experiència sacerdotal, però amb un gran desig d'exercir eficaçment aquí, a Montuïri, el seu ministeri, sobretot amb els joves i nins... i també amb els majors.

Per altra part la mateixa joventut anhelava des de feia temps un capellà jove amb qui poder compartir les seves inquietuds, esser compresos i, a la vegada, comptar i disposar de la persona consagrada a Déu amb qui confiar les seves intimitats i cuïtes.

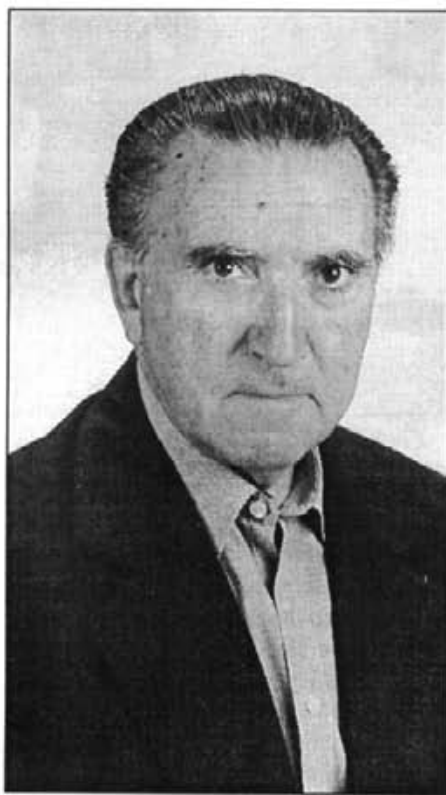
I el 29 de juny de 1945 arribà el nou vicari amb un gran camp per conrear...

- Què recorda don Pep d'aquella arribada?

- És així. Fou dia 29 de juny de 1945. Però abans havia succeït una cosa curiosa —comença dient-nos don Pep—. Jo no tenia la dispensa d'edat per ordenar-me, la qual, des de Roma, va arribar molt tard, el mateix dematí de l'ordenació; tant és així que els temps en què els companys es preparaven, perquè jo no m'havia d'ordenar, escrivia una carta al rector de Montuïri dient-li que el bisbe m'havia ordenat vicari de Montuïri. I quan estava escrivint això m'avisaren a la porta de la meua habitació per dir-me que havia arribat el permís, que em podia ordenar. És una anècdota, però així fou.

- Però encara no ens ha dit què recorda d'aquella primera arribada.

- Un parell de dies abans, però ja ordenat sacerdot, havia vingut aquí per saludar el rector Gori, el qual em va mostrar l'església. Anàrem a la sagristia: "aquest serà el teu calaix i hi podràs tenir els ornaments". També em digué: "això serà el teu confessionari: veïam si hi fa bon seure". M'hi vaig asseure i ell s'agenollà i jo, inesperadament el vaig confessar. Aquesta fou la primera impressió del rector Gori. I per a aquest dia em va començar que fes el sermó. Naturalment era el primer sermó que feia de capellà i, com és natural, estava un poc nerviós. Aquest dia va cantar el

coro parroquial, per cert que vaig passar molt de gust de sentir-lo i amb el què, després, vaig cantar moltes vegades. I la primera impressió de la gent del poble també fou molt favorable. Aquesta cosa especial que un troba quan ve a Montuïri: d'un poble ple de vitalitat i de coratge; ple d'obertura... saludant... i tot això. Guard un record molt feliç del primer dia a Montuïri.

- Quin bisbe el va nomenar vicari de Montuïri?

- El bisbe Miralles. I això va lligat amb el que hem dit abans. Els nous capellans feien un compromís d'obediència, de servei, etc. I anàrem a fer aquest compromís quan encara no sabia que m'haguessin d'ordenar el sendemà. I el bisbe, quan em va veure, em digué: "Si no arriba la dispensa, el dia que arribi li faré una ordenació aposta per a vostè. I des d'ara ja el nombr vicari de Montuïri". Va resultar que quan els altres futurs sacerdots encara no sabien on havien d'anar, jo ja coneixia abans de l'ordenació quin seria el meu primer destí. I per això, en una carta, anunciava al rector de Montuïri que hi vendria de vicari.

- Amb quina disposició trobà els joves?

- Amb una disposició òptima, perquè certament m'esperaven i desitjaven un capellà jove. Tenien don Pere Torrens, al cel sia, el qual era molt bon capellà, però ja era un home un poc major, sobretot en la manera de veure les coses. Havien demanat un capellà jove i m'hi enviaren a mi; i clar, varen estar satisfets, sense conèixer-me i tot. A partir d'aquells primers dies vaig començar a conèixer gent, començarem a fer projectes i a treballar...

- Això amb els joves —l'interrompem—, però i amb les joves?

- Vaig tenir manco relació amb les al·lotes, encara que la relació com a capellà, sí. En aquell temps l'Acció Catòlica estava dividida en branques: al·lotes, joves, homes i dones. I a mi m'encarregaren els joves, i les monges s'encarregaven a les al·lotes, particularment sor Antònia, de qui se'n recordaran bé les persones majors. De tant en tant anava a predicar qualche "retiro" i coses així, però la feina directa com a centre d'Acció Catòlica la feien les monges.

- I els nins i nines?

- Sí, tenia contacte mitjançant el catecisme, com també dels aspirants d'Acció Catòlica, però sols dels nins, perquè les nines anaven a escola amb les monges, moltes d'elles, i les religioses eren les encarregades de l'apostolat d'aquesta gent.

- Quina fou la primera tasca dins Montuïri?

- La que acab de dir: el contacte amb uns i altres. Però n'hi hagué d'altres, destacant l'escola parroquial, que ja la vaig trobar en funcionament, a la Sala Mariana. El primer any vaig esser jo tot sol, però el segon, s'hi va ajuntar el Miquel "Pieres". I vàrem continuar plegats el dos anys més que vaig esser aquí. L'escola parroquial i el joves foren les dues tasques principals.

- Quins capellans va trobar aquí?

- Sols el rector i don Joan Miralles.

- Amb quina disposició els va trobar?

- Molt bé. El rector per a mi va esser

"Vaig trobar un poble ple de vitalitat, de coratge, d'obertura, d'entusiasme..."

"El rector per a mi va ser com un padrinet, vaig notar que m'estimava molt"

com un padrinet. Vaig notar que m'estimava molt. Sé que ell no tenia massa simpaties per a una sèrie de gent, perquè, tal vegada, se'l considerava un home un poc tancat dins ca seva, un poc retirat, no massa comunicatiu amb la gent. En canvi a mi em va rebre, repetesc, com un padrinet i els tres anys que vaig ésser aquí em va fer molt de cas sempre. I el vicari "Queló" va ésser com un company major que jo, un home amic de la rialla, de la broma... amb qui m'hi vaig trobar molt bé.

— Ha dit abans que es va cuidar de la joventut masculina. En fou el consiliari d'Acció Catòlica. Com va trobar aquella joventut?

— Es notava perfectament la feina que havia fet don Joan Munar, encara que ja feia un parell d'anys que no hi era. Hi havia gent formada per ell des d'al·lots, que aleshores tenien devers 18 a 20 anys. I era una gent que ja portava una formació prèvia a la meua presència. I una vegada que vaig ésser aquí i vaig començar a tenir-hi contacte, vaig comprovar que hi havia bona "pasta". Ens comprenguérem molt bé, tant és així que una de les primeres coses que feren foren uns exercicis a Cura, encara que més que exercicis foren uns dies de conèixer-nos, de fer projectes... Vàrem començar a animar un poc la Sala Mariana, encara que fins aleshores sols era per als al·lots. Els joves començarem els vespres a fer-hi tertúlia, comprarem un aparell de ràdio, férem activitats, obres culturals... Cada mes hi havia un tema cultural o un concert o una conferència o coses així... dedicades sobretot a temes montuïrers. Record que férem un homenatge de record al Pare Gabriel Miralles i algunes més d'història local i altres temes que interessaven a la gent. I el poble, per altra part, corresponia molt bé.

— Quina impressió guarda del catolicisme montuïrer d'aquells primers dies

Era l'any 1946 en el Puig. Aquí veim don Pep Estelrich dirigint un grup d'al·lots que cantaven amb motiu de la festa de Crist Rei. D'entre aquests destriam Pep "Malherba", Joan "Andreu", Pere "Vermell", Pere "Xorri", Joan "Claveta", Joan "Serra"... i altres

d'estada en el poble?

— La tònica general d'aquell temps era que venia molta gent a l'església, molta pràctica de sagraments. La novena de Sant Antoni, per exemple, estava caramull cada vespre. Molta participació a les processons. I aquesta era la tònica general, tal vegada no molt vinculat amb la vida diària de la família, de carrer, de món... i tot això. Però aquí, entre vosaltres, m'hi trobava molt bé i el poble responia com pertocava.

— Ara, cinquanta anys després, com considera que fou la resposta dels montuïrers?

— El caràcter dels montuïrers és, per a mi, el d'un poble diferent dels altres, en quan a vitalitat, coratge, entusiasme... i la manera com es prenen les coses. Record que anys després, en fa 10 a 12, essent vicari episcopal, acompanyava el bisbe a les visites pastorals. I amb ell, a la sortida de Palma, férem el comentari i li deia: "Montuïri és un poble que no és com els altres, és un poble molt entusiasta...". Ell es pensava que era efecte del meu afecte de capellà. Però a la tomada, tot i havent comprovat la reacció dels al·lots després de fer-los preguntes a la catequesi, em va donar la raó. Degut a aquest entusiasme, feia molt bon treball a Montuïri. Davant qualsevol convocatòria, la resposta sempre era positiva.

— Què organitzà, o reorganitzà, primer?

— El grup de joves —respongué sense

pensar-s'ho gens— d'Acció Catòlica. Ara bé, ells hi posaven tant com jo. Es pot dir que eren ells els qui organitzaven.

— Recorda alguna anècdota d'aquelles primeres reunions?

— A partir del centre de joves, també s'organitzà el d'Aspirants. I el segon any de la meua estada aquí, el Consell Diocesà dels joves va decidir fer el dia de l'Aspirant a Montuïri, al Puig de Sant Miquel. Preparàrem tots els actes amb el grup de joves, i els vespres, parlàvem i organitzàvem i fèiem tertúlia i es feien a vegades la una i les dues i fins i tot les tres de la nit. I pocs dies abans d'aquest dia de l'Aspirant, mentre estàvem a ca nostra fent feina, la mare d'un d'ells, devers les 3 a les 4 del matí vengué a veure què passava, si hi havia res de nou, tanta era la seva ansietat.

— Hi havia Congregació Mariana, Filles de Maria, Mares Cristianes...?

— Congregació Mariana, no. Ara Filles de Maria i Mares Cristianes, sí.

— Passem ara un altre tema. Política, quina fou la primera impressió i la que se'n dugué de Montuïri?

— La política sempre ha estat per a mi un tema un poc delicat. És a dir, així com responen amb entusiasme davant qualsevol convocatòria, així també crec que davant el fet polític també la resposta és semblant, amb entusiasme. Aleshores encara es notaven un poc les conseqüències de la guerra. Hi havia una gent que havia estat un poc represaliada, i

"Aquí m'hi vaig trobar molt bé i el poble responia així com pertocava. Hi feia molt bon treballar"

vaig ajudar, no a la reconciliació, que no era necessària, però almanco sí, a posar en segon terme les diferències. I així fou com vaig fer amistat amb en Mateu "Confit", que va arribar a ésser entrenador del futbol; vaig ésser molt amic d'en Pere Capellà, anava per ca seva i ell venia per ca nostra. Intentava donar aquest testimoni; no sé si tothom ho entenia o no. I amb aquest sentit record que un any, amb els joves anàrem a cantar panades, per Pasqua, i en vàrem recollir tres o quatre coves. En donàrem un parell a les monges i com que aquells dies havien tancat a la presó alguns montuïrers i també d'altres pobles amb motiu d'haver de venir en Franco a Mallorca, si mal no record, i a la presó del Caputxins n'hi havia alguns, d'aquests montuïrers, allà els vàrem dur un cove de panades. I això els joves mateixos. Foren signes que a mi m'encoratjaren molt. Ara bé, era un tema que no convenia tocar-lo molt; millor amb gests a fi de despertar a la gent tolerància i comprensió.

– *Conserva en el record alguna alegria extraordinària?*

– Consider que plegats, amb els joves, férem una bona tasca. Eren una gent molt valenta i encara ara, majors, ho són; molt decidits, molt entregats. Férem teatre, sarsuela, coro parroquial, festes... Encara record bé aquella visita que férem de la Mare de Déu de la Bona Pau a l'església parroquial. Férem 5 o 6 dies de festa... arcs pel carrers... però consider més bé que tot era fruit de la cooperació i del treball de la gent, que hi posava il·lusió, parlàvem, fèiem projectes i s'hi bolcaven tots. La veritat és que no vaig anar mai a encalçar ningú, per convèncer-lo o atreure'l. Record una vegada que preparàvem els Pastorells per Nadal i quan mancava una setmana o dues, un dia dels assaigs en faltaren un parell. I vaig dir: "ja faran els Pastorells, si volen". I no vaig tornar pus al assaig. Però assajaren i feren els Pastorells. I això és propi de gent amb caràcter i valentia per fer les coses.

– *Degué tenir alguna desil·lusió...*

– No crec que en tengués cap mai. Al contrari, tots els records que tenc són bons... i no ho dic fingint.

– *Als tres anys se n'anà. Què considerà que havia aconseguit?*

– No m'havia proposat aconseguir coses determinades, més bé seguir el pas de la gent. M'hagués estimat més quedar un parell d'anys més.

– *Per quin motiu se n'anà?*

– Diuen que don Sebastià Gayà, felanitxer i aleshores secretari del bisbe Hervàs, em volia a Felanitx. Jo no ho sé. El cert és que em va venir molt de nou, ja que em trobava molt bé a Montuïri.

– *De llavors ençà, quins càrrecs ha ocupat?*

– Vaig estar dos anys a Felanitx, nou anys de rector del Molinar, càrrec que vaig compartir durant cinc anys amb el de Consiliari Diocesà del Joves d'Acció Catòlica. El deixar el Molinar fou per dirigir una residència de joves i estudiants que s'obrí al seminari vell. Era pels anys 59-60, quan començaven a venir immigrants. Després vaig ésser un parell d'anys director del Secretariat de Missions i capellà de les monges de Sant Jeroni. Quan vaig deixar missions fou per ésser, durant sis anys, vicari episcopal de la quarta zona. Als 70 anys em vaig jubilar, com tots els capellans.

– *I ara, ja jubilat, als 72 anys, quines activitats duu a terme?*

– Continu de capellà de les monges de Sant Jeroni. També som, des d'en fa uns deu, el cronista diocesà, sobretot per al bolletí del Bisbat. Des de la jubilació, m'he dedicat a la investigació històrica, és un tema que sempre m'ha agradat.

– *Des que se n'anà de Montuïri, l'any 1948, continua seguint l'evolució del poble?*

– Sí; segueix molt el moviment de Montuïri a través de *Bona Pau*, cada mes. Per cert que darrerament vaig llegir una carta d'en Rafel de Son Reus, des de França, el qual, quan jo estava a Montuïri, ell era al·lot de l'Escola Parroquial. La mateixa cosa que ell diu, que cada mes reb *Bona Pau* i s'identifica amb el poble, em passa a mi: em sent un parell d'hores montuïrer. Llegesc *Bona Pau* de cap a peus. Encara que a certa gent no la conec, però als majors, sí; i no diguem d'aquelles fotografies de mitjan segle, de temps meu. Els conec més a

Don Pep actualment és el capellà de les monges de Sant Jeroni

través de les fotografies que no de la realitat. I per altra part, en trobar qualsevol montuïrer conegut, pel carrer, no passa sense saludar-nos. Sempre comentes un poc i saps els canvis que es fan.

– *Avui, què diria als montuïrers, sobretot a aquells que ara tenen 60, 70 o 80 anys i foren els nins i joves d'aquells anys 40-50?*

– Gràcies per tant com m'ajudaren. Em sembla que tots aquells que record i amb qui vaig tenir més contacte, són bons cristians, bons montuïrers o bons pares o padrins, molts d'ells. No crec que necessitin cap consell. Així sí, agrair-los la bona acollida que fa 50 anys tingueren amb mi i l'ajuda que em prestaren. Fou un treball que va costar sacrificis, sobretot per a un jove de 20 anys, que deixava amics i al·lota per dedicar temps a la vida parroquial.

Fou una d'aquelles agradables xerrades amb un home respectuós i atent, amb el qual hem reviscut uns anys —45-48— que assenyalaran un canvi social i religiós per a molts de montuïrers, gràcies a la seva tasca, la d'un sacerdot —jove i il·lusionat— que vengué a Montuïri, i aquí treballà i deixà una sensible empremta.

O. Arbona

Joan Antoni Ramonell, reelegit batle, concreta el programa amb el què s'enfrontarà els propers quatre anys

Hem començat una nova legislatura municipal i hi ha hagut canvi de regidors. Joan Antoni Ramonell Amengual continuarà 4 anys més com a batle i la formació política que ell encapçala haurà de dur a terme modificacions, projectes, consolidació... i altres tasques que el PP incloua en el seu programa electoral.

– Començarem parlant de les modificacions de la Normes Subsidiàries, les quals inseriteu en el vostre programa electoral.

– És una feina que s'ha de fer urgentment, però de moment estam pendents del pla territorial que possiblement aquest mes es donarà a conèixer. Es traurà a exposició pública a través del Govern Balear i després, damunt aquest pla, nosaltres hem d'elaborar les Normes Subsidiàries. En seran objecte preferent el tema del Molinar i tal vegada també altres zones a les quals sia convenient canviar d'urbanisme en rústiques o al revés.

– Seran unes Normes noves?

– No. Sols unes modificacions.

– Sobre el projecte del Molinar, què podeu concretar?

– La primera fase d'aquest projecte consisteix en destinar-hi, enguany, 17 milions de pessetes a través de l'Objectiu 5-B per tal d'empedrar tot el carrer del Molinar. I la segona fase, que és la més important, implica també que hi hagi hagut aquest canvi de Normes, ja que es una calçada que s'inicia a la part d'abaix, per

a la part d'Es Dau. El canvi de Normes és, sobretot, per mor d'aquest tema.

– En quan a la il·luminació dels molins, què?

– Sobre l'enllumenat dels molins tenim pensat il·luminar d'una manera provisional els molins que estan a la part de la carretera a fi que, en passar per allà, es pugui contemplar l'impacte dels molins. Prèviament s'haurà de fer un estudi i un projecte, ja que a la llarga s'ha de fer bé. En un principi, i perquè es vegi l'impacte des de la carretera, havíem pensat posar un llum a cada molí, però sols als que es veuen des de la carretera.

– Parlàveu també d'un pla d'embelliment del poble. En què consistirà?

– Ja hem de començar a fer feina sobre l'embelliment. La intenció és que a tots els bells racons que tenim en el poble se'ls trobi el caire agradós mitjançant plantes o jardineres. Tot això està vinculat a la guia turística que volem fer a fi de mostrar a la gent que ve de fora, l'encant del nostre poble. Per exemple, aquell racó de Can Biel d'Es Dau per amunt, o el Pou del Rei, o l'escala de darrera el campa-

Perquè el nostre lector tinguin ja una idea de com pensa o ha decidit el reelegit batle dur a terme les principals línies que oferien abans de les eleccions, així com les primeres determinacions que pensa adoptar, parlarem amb el mateix Ramonell. Aquesta és la transcripció de la xerrada:

nar... Desitjam que a tots aquests racons atractius que tenim la gent els pugui visitar, però que estiguin nets i adornats amb un verd. Els mirarem amb l'arquitecte i amb l'equip de durà turisme i medi ambient i decidirem què i com ho hem de fer. Això és la intenció.

– Quin projecte teniu sobre la reposició de l'ambulància a Montuïri?

– Ambulància no en tenim. El ple va aprovar firmar un conveni amb *Insalud*. Se'ls ho va comunicar i esper que prest tenguem una entrevista amb representants seus i la Creu Roja a fi d'arribar definitivament a un acord, de tal manera que *Insalud* dugui aquí la seva ambulància a l'edifici de la Creu Roja.

– Exposàveu la millora d'assistència mèdica. Com pensau resoldre aquesta qüestió?

– És un tema difícil, perquè l'únic que pot fer l'Ajuntament és mantenir bé i amb bones condicions el Centre Sanitari. Però el tema de metges incumbeix a *Insalud*. Ara bé, a vegades xerrant entre nosaltres en pensat en la conveniència de fer un tipus d'igualta, que l'Ajuntament recolzàs perquè els horabaixes un metge fos aquí. Crec que hi ha possibilitats, si bé no sabem en quina legalitat això pot estar. Però des de l'Ajuntament la intenció és la d'apuntalar aquest tipus d'igualta a fi que la gent no s'hagi de desplaçar.

– El problema de l'embassament d'aigua a la part d'abaix del cementiri encara no està resolt...

– No. És un problema molt seriós que arranca des que es va fer aquesta obra. Ara estam construint la nova ampliació, la qual estarà més elevada i així aquest problema no hi serà. La solució de la part d'abaix seria la d'aixecar i donar permís als propietaris perquè puguin elevar les tombes i fer nous ninxos amb

Els tres regidors del PSM estaran a l'oposició i en Mateu Ginard en serà el cap

"S'editarà una guia turística de Montuïri"

"M'és molt difícil oferir Comissions a l'oposició"

de tant en tant, hi ha embussaments... a tot això se li ha de cercar una solució.

- També parlau d'asfaltar camins. Sabeu quins seran?

- L'asfaltat de camins sempre es fa mitjançant la Conselleria d'Agricultura. Tenim previst asfaltar el de Son Miró, el de la Cooperativa, el d'Es Rafal... però això s'executa sempre amb el pla de dita Conselleria, que sortirà a partir del 96.

- Sobre turisme rural, quins projectes teniu?

- Actualment cercam i recolzam que a Montuïri se n'instal·li; i crec que de moment anam bé, perquè ja s'està acabant un agro-turisme en es Rafal, i ara ja puc dir amb certesa que a Montuïri es farà un agro-turisme bastant gros. Disposarà de 18 habitacions, un bon restaurant, unes bones piscines... realment serà un bell hotellet. I serà a la finca d'Es Figuerol.

- En el vostre programa incloeu també la restauració d'Es Graons. Serà ver, a la fi?

- La primera cosa que farem serà que el regidor que se n'hagi de cuidar, que serà en Gabriel Arbona, intenti convocar una reunió amb el rector i el Consell Parroquial, ja que jo -afirma el batle- fa més de dos anys que la tenc demanada i no me l'han concedida. Veurem si el nou regidor la pot aconseguir per tal de xerrar d'aquest tema.

"El deute de 17 milions es cancel·larà en 10 anys"

"S'adquirirà un aparell per projectar cinema a la fresca"

- Pel que fa a la campanya de promoció de Montuïri, després del que heu realitzat, encara pensau fer més coses?

- És una tasca que consideram que no s'ha de deixar. De moment continua la campanya "Una passada de poble". Ara bé, crec que cada any, amb les empreses, s'ha d'anar llançant una idea i s'ha de fer qualche cosa.

- Encara projectau dur noves empreses?

- Tot està previst perquè se n'instal·lin de noves. A més de promocionar les que tenim, farem una crida a les empreses que vulguin venir a situar-se a Montuïri. Qualcuna, de paraula, ens ha fet insinuacions; però formalment, cap.

- Pensau, per altra part, instal·lar una oficina d'informació turística?

- Ho tenim en el programa i pensam muntar-la a l'Ajuntament. Això passa per arreglar primer tots aquests preciosos racons que tenim, fer un fulletons del nostre poble on s'indiqui on pot anar la gent. Es faran en la nostra llengua i també en francès, anglès i alemany, a fi que la gent estrangera i espanyola que vulgui, pugui venir a l'Ajuntament a informar-se del nostre poble, dels restaurants, allà on pot anar... de tot.

- On pensau construir la pista de tennis i la de petanca que teniu projectada?

teula... per aquí hi ha la solució. I és l'única.

- A això ho farà l'Ajuntament?

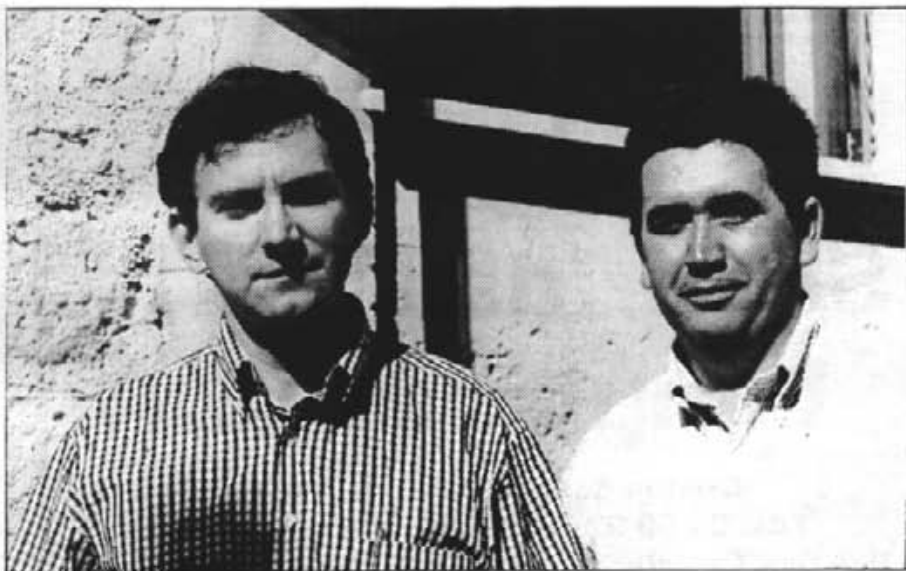
- Tot, no. L'Ajuntament recolzarà de qualque manera als particulars. Així tendran més lloc d'enterrament i no hi haurà aigua.

- Quin és el projecte de la reforma de circulació dins el poble?

- És un projecte que prest volem dur a terme. Estam cercant un enginyer que ens faci aquest estudi, i a través d'ell i dels municipals començarem a fer-hi feina. Creim que ha de ser un professional el qui ho ha de projectar i llavors nosaltres emetrem la nostra opinió.

- Això suposarà el canviar la direcció d'alguns carrers o, a altres, posar-los de direcció única.

- S'haurà de canviar qualque direcció, l'aparcament de vehicles 15 dies a cada part, cercar una solució al carrer de Palma, ja que és una via problemàtica degut al volum de circulació, a la qual,

Bartomeu Servera i Gabriel Miralles, del PSOE, exerciran una funció crítica d'oposició

"Els regidors cap de Comissió, restaran oberts i en seran totalment responsables"

— Ja està aprovat fer-les a través del CIM. Ara esperam fer la contractació. També està aprovat fer-les, una i altra, al costat de la piscina municipal.

— *També apuntau l'adquisició d'un aparell de cinema.*

— Sí, també ho tenim en el programa. Ja demanam pressuposts. Miram quin és el més convenient, ja que són bastants cars: se'n van al voltant dels dos milions de pessetes. S'ha de mirar bé quin és el més convenient, ja que s'ha de poder emprar en mig de plaça, per fer cinema a la fresca, i a la Sala Mariana per fer-hi cinema allà, a l'hivern.

— *Què hi ha de l'adquisició del molí de Can Ferrando?*

— Ja n'he parlat moltes vegades. Seria una passa important per a la zona del Molinar. El que l'Ajuntament ha de fer és adquirir, comprar, quedar-se de qualque manera el molí de Can Ferrando i així començar el pla del Molinar. I això passa per disposar, l'Ajuntament, d'un molí.

— *Sobre les activitats del Molí des Freret...*

— Creim que les activitats estan clares. Aquell molí, que per cert queda molt bé, és molt formós i supòs que a final d'any estarà acabada la restauració. Una de les activitats serà la d'escola-taller perquè els joves puguin aprendre un ofici. Però crec que aquest molí també tindrà altres

Els regidors del PP, caps de Comissió, formaran l'equip de govern municipal

possibilitats, ja sia un lloc de reunió de la joventut... consider que se li ha de treure el suc, de tant com ens ha costat i tant bé com queda.

— *Ara ja fora del programa i per acabar volem formular tres preguntes referents al nou funcionament de l'Ajuntament. Anem a la primera: sobre la composició de les comissions informatives. Qui teniu previst que estigui al front de cadascuna?*

— De moment pens, pel que fa a les comissions, que en Gabriel Arbona dugui Sanitat, Serveis Socials, Hisenda i Governació; en Jaume Bauçà serà el primer tinent de batle i s'encarregarà d'Agricultura; en Gabriel Matas estarà al front d'Esports i temps Lliure; en Raimundo Arbona portarà Cultura i Turisme, i en Mateu Fiol està al front de la de Festes i Medi Ambient. L'única co-

sa que deman a aquests regidors és que ells siguin els responsables totals de cada Comissió. Nosaltres sis ens reunirem cada dilluns com a Comissió de Govern, per aprovar factures, obres, parlar del que s'ha de fer. I per altra part també deman que aquestes comissions estiguin obertes, no sols als regidors, sinó també a l'altra gent; que agafin gent jove i gent major... i es reunisquin setmanalment per discutir, projectar, realitzar.

— *Oferireu a l'oposició qualque Comissió?*

— M'és molt difícil. De totes maneres n'hem de parlar abans. Repetesc, m'és difícil donar una comissió a l'oposició des del moment que tenim coses pendents al jutjat, d'ells contra jo. A mi m'agradaria, però crec que amb el PSM és molt difícil, però amb el Gabriel Miralles..., ell va manifestar que en tenia moltes ganes, i se'n pot parlar. Però amb ells i el batle, tenim una espina clavada, i és molt difícil.

— *Segons diu l'oposició, l'Ajuntament té un deute respectable. Com pensau saldar-lo?*

— El deute que té l'Ajuntament, el qual està aprovat al pressupost, és de 17 milions de pessetes. També està aprovat un préstec a "Sa Nostra". Ja no hi ha més deute. La resta va funcionant amb el pressupost. D'aquest préstec se'n retorna una quantitat cada any, més els interessos, i es liquidarà en 10 anys.

Fins aquí les paraules del batle a l'inici de la legislatura. Ara ja toca als lectors comentar-les i opinar-ne.

O. Arbona

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

Torna haver-hi mala anyada

La passada tardor, quan encara no s'havien acabat de recollir totes les fruites i hortalisses, es posà a ploure i plogué de més; semblava que mai s'havia d'aturar. Tenc les dades de pluja caiguda a Montuïri des de l'any 1963 i pel que he pogut comprovar, en aquests 32 anys mai, els mesos de setembre i octubre junts, amb 444 litres per m², havia plogut tant.

A conseqüència tanta pluja no es pogué llaurar ni preparar la terra bé per a després sembrar. Hi hagué tractors que s'encallaren, però, malgrat tot, exceptuant terres amb aigües embassades, s'arribar a sembrar, si bé de mala manera i tard. Llavors el temps s'estirà, no pensà a ploure i el terreny, trepitjat i malmenat, es posà fort i els sembrats i arbres ho han passat malament: de prest, per massa banyat i més tard, per eixut.

A conseqüència de les adversitats climatològiques, enguany torna haver-hi mala anyada, només se salven els comellars on no hi hagué gaire temps aigua embassada (allà on es negà no s'ha sembrat) i es pogueren sembrar; però a les terres primes, com que no es pogué sembrar d'hora a causa de tanta pluja i amb la sequera, no han pogut créixer i granar, quasi no es collirà res, ni gra ni palla, que torna esser apreciada com ja ho fou l'any passat.

Així mateix podem veure com els blats i ordis mallorquins han aguantat millor els revessos del temps i han granat més bé que les varietats de cereals que fa devers 20 anys ens arriben de fora i que se sembren més que les autòctones que sempre s'havien sembrat. Tal vegada, en vista dels resultats d'aquests anys darrers, ens convengui tornar a sembrar les varietats que sembràvem temps passat, almenys enguany els blats, ordis i civades han estat millors, tant en gra com en palla.

Quan estic escrivint ha fet una saoneta, que ha caigut molt bé; no sé si quan aquest escrit surti a *Bona Pau*, haurà plogut més. Si ara plou ja és fora temps, l'aigua a l'estiu fa més mal que bé. Amb aquesta saó que ha feta ja basta per entre-cavar les plantes d'estiu que es conren a la seca, com són meloners, tomàtiguers, moniatos... i ara no convé que plogui. Sabem que la pluja fins que no ha passat la Mare de Déu d'Agost no és bona per

res, ja que per recollir l'anyada ha d'esser eixut, com deim, "ha d'anar torrat".

En quant als arbres i vinyes, si plou es posa molt de mildiu, cendrada i altres plagues; i no parlem si fa calabruix (cosa que a l'estiu perilla), que si en feia seria desastrós.

Es parla que ara hi ha canvi climàtic, que si ara plou manco que un temps. Potser hi hagi canvi climàtic, però per les dades que tenc, la mitjana de pluja dels 5 anys que van des de l'any 63 fins al 68, és de 385 l m², mentre que els 5 anys darrers, del 89 al 94, és de 583 l m². Per tant, referent a la pluja, aquests 5 darrers anys ha plogut més.

Crec que hi ha canvi climàtic i que malgrat ara plogui, no plou bé ni en el moment oportú, quan ho hem de menester, ja que els mesos de maig d'aquests tres anys darrers són els únics en 32 anys que no ha plogut més que 6 litres l'any passat.

Pel que veim, per haver-hi bona anyada no es tracta de mesurar més o manco pluja al llarg de l'any, més bé consisteix en què faci la saó quan l'hem de menester. Si enguany l'aigua que caigué de més el passat octu-

bre s'hagués compartida al llarg dels mesos següents, als sembrats i arbres els hagués anat millor.

Enguany, a més d'haver-hi mala anyada de llegums i cereals, també hi ha poca fruita. Els arbres, de la mateixa manera que els sembrats, ho han passat malament, i es ressenten tant del moll com de la sequera; hi ha poques ametles, poques garroves, pocs albercocs, poques prunes, i a la fi poc de tot, llevat de figues de moro, que d'aqueixa fruita sembla que n'hi haurà moltes.

Sion Nicolau

Dibuix de Mateu Rigo

Hamburgueseria

**Pub
Es Dau**

Avda. Es Dau

Montuïri

Pere Cerdà Mairata "Pollo", un home polivalent

Ha fet de pagès, repartidor, conductor ... però la vida del camp l'apassiona

És proverbial, quan algú es proposa definir el mode d'esser del nostre avantpassats que es dedicaven als treballs del camp, sempre hi inclou la paraula seny.

En Pere Cerdà Mairata, ara no és agricultor, però fa bastants d'anys es dedica per llarg temps a conrear i viure en el camp. Actualment és el conductor d'un camió de transport. Però estima el camp i tot el que d'ell es deriva. Com aquests conradors dels quals abans parlàvem, el seny és una de les seves característiques. Mida les seves paraules i no sol fer judicis precipitats. De conversa reposada, pesa bé tot quan diu abans de pronunciar-se.

Durant la conversa ens hem donat compte que enyorava aquell temps en què es dedicava al conreu; perquè hi ha que dir-ho: la seva vocació era el camp.

En un altre aspecte direm també que la mecànica l'apassiona de tal mode que moltes vegades els adobs o modifica-

En Pep "Pollo", com altra gent del seu temps, enyorava el passeig per la plaça i carrer Major dels diumenges al vespre

cions a algun motor o aparell del camp o d'altre tipus, els soluciona amb les seves pròpies mans i enginy.

Es casà amb n'Aina Linares Burgos, repartidora de Bona Pau, l'any 1969. Té un fill, en Pere, i dues filles, Joana i "Conxi". Per cert que de la primera ara té una neta.

- Quants d'anys tens, Pere?

Abans de llevar-se el cigarret de la boca li dona una xuclada suau tenint els ulls mig tancats; llavors contesta.

- Vaig néixer a Montuïri el 24 de juliol de 1943; aquest mes en compliré 52.

- Quins són els teus primers records de la infància?

- El primer que record, i he de dir també amb enyorança, és el temps en què estàvem a Castellitx amb els meus pares i germans.

- Hi estàreu molts d'anys?

- Nosaltres, els meus pares, 9 anys; però els meus padrins, els pares de la meua mare, hi visqueren i hi feren feina durant 22 anys.

No era necessari que ho digués; s'entreveu aquesta enyorança i estimació

pel camp i el que l'enrevolta.

- Com s'explica, Pere, aquesta atracció que té per tu el camp?

Està uns breus moments a contestar. Quan ho fa ens mira a la cara, amb una mirada franca i oberta.

- No sé com t'ho explicaria, però jo fruïa de treballar-hi, sembrar, llaurar, segar, batre, tenir esment als animals... tot m'agradava fer-ho. I que consti que llavors no era com ara. No teníem els aparells que hi ha avui i la feina era més dura, es feia "a la mala". Era una espècie de vocació, si ho vols dir així.

- Era molt gran, Castellitx?

- Unes 200 quarterades.

- Supòs que batfeu a l'era?

- Ves.

- Quants de rotles feieu?

- Un, però a vegades eren quatre bísties les que estiraven a la perxa. Aquell que tocava no podia dormir.

- On anaves a escola?

- A la Sala Mariana, amb don Jeroni i en Miquel "Pieres". Un any a les escoles i una sèrie d'anys, els vespres, amb donya Jerònia Juan.

Hem de dir, mentrestant, que aquest diàleg amb en Pere el duim a terme un horabaixa quan el sol està caient darrera les muntanyes, asseguts davant la caseta d'una finca que té llogada darrera Son Trobat. Aquí el nostre interlocutor s'hi troba molt bé.

- Tornem un poc enrera. Dels teus primers records a Castellitx fins avui i breument, on has fet feina? Com t'has passat la vida?

Es posa el cigarret entre els dos dits i torç lleugerament el coll dirigint els seus ulls, mig tancats, cap a nosaltres. Però no ens mira. Tots els seus sentits es concentren al passat.

- Estàvem a Castellitx, com ja t'he dit; teníem una guarda d'ovelles, les quals llevàrem quan vaig fer el servei militar. Fruïa ocupant-me d'elles. Però no tot eren ovelles. Havies de sembrar, llaurar, arreglar els arbres, segar, batre... sempre teníem feina que fer. En l'estiu, en temps de messes, les començava a

A "Sa Nostra"

Ja és Nadal!

Només per estalviar a "SA NOSTRA" us farem un regal **gratis** com si fos Nadal. Triau el Vostre.

"SA NOSTRA"
CARRER DE BALEARS

Després de Nadal, l'única manera de continuar a la vida és...

Castellitx, però pocs dies després partia amb la batadora d'en Tomeu "Punta". Un mes i mig de feina dura. Vaig estar també quatre anys llogat en Es Pujol de Lluçmajor. Allà guanyava 1.200 pessetes al mes. Tenia 15 anys. Després vaig treballar 17 anys com a repartidor de butà amb dues empreses distintes. Dins aquests anys, el 77, vaig aconseguir el carnet de conduir de primera classe.

Es retura un moment, somriu i afegeix:

- I també em vaig casar. Del butà vaig passar a conduir el camió de la farinera d'en Joan Gomila. Fa deu anys queestic amb ell: des del 85.

- I del camp, quina feina era la que més t'agradava?

- Totes; absolutament totes.

Estam davant un home treballador, enamorat del camp.

- És aventurat suposar que series feliç dedicant-te al conrò?

- Mira, si m'ho haguessin proposat a una època, durant els anys 50, per exemple, encara hagués dit que sí. Però els temps han canviat molt. El nostre camp, actualment, només duu feina i despeses. És perdre el temps. De cara al present i al futur, si em faltàs feina, no dubtaria gens en dedicar-me a la reparació de cotxes o altres aparells.

Ho hem fet notar al principi: l'entrevistat és una persona que també té molt d'interès per la mecànica. Li agrada posar-hi les mans. I hem d'afegir que sap on les posa. Quan conrava el camp, generalment arreglava, desmuntava i muntava part del tractor o aparells mecànics que empraven, quan tenien algun desperfecte.

- Hem parlat de feina. Parlem de festes. Quines són les que més t'agraden?

- Les festes de Sant Bartomeu. Són extraordinàries. Però la meua festa és estar al camp.

- Has viatjat molt fora de l'illa?

- Només he anat a Extremadura amb la meua dona per visitar els familiars; i una altra vegada a Madrid per examinar-me i obtenir el permís especial per al transport de Gases Peligrosos. Cosa que vaig aconseguir.

- Per a tu, quina diferència hi ha del camp a la ciutat?

Fa un gest amb els braços, molt eloqüent, el qual no necessitaria resposta. Però contesta.

- Dins la ciutat es respira un ambient de renou i estretor, d'aire viciat. El camp és vida, ets lliure, t'enrevolten les plantes i els animals, tot et fa companyia; l'aire és pur... encara

- La diferència que hi ha d'un temps als dies d'avui?

Alena fons i mou el cap lleugerament.

- No sé com t'ho he de dir amb poques paraules. Han canviat tantes coses! Avui, sens dubte, sembla que vivim més bé, però anam tots molt atropellats. El temps no ens basta mai. Llavors podies deixar la clau al pany, avui...

- Què enyores del Montuiri que tu has conegut de nin i de jove?

- El passeig per la plaça i el carrer Major, dels diumenges el vespre.

La resposta ha estat ràpida.

- Si fossis el propietari d'una finca gran i haguessis de posar una guarda, què preferiries: cabres o ovelles?

- Això és digne de pensar-s'ho detingudamente. Si disposàs d'unes bones instal·lacions... No tenc temps per explicar-te els motius, però les cabres em farien il·lusió.

- Canviem de tema: què fa falta al nostre poble?

- Tal volta una sala de cinema.

Vinguent d'ell la resposta, ens ha sorprès.

- Els anys millors de la teua vida?

- Quan estava en Es Pujol -ens diu amb la cara il·luminada-. Era jove. Passava gust de fer feina, de divertir-me, de riure fora cap mal de cap... ni cap do-

bler -i riu...-, perquè ho hem de dir tot.

- Quina opinió temps de com és la gent avui?

-Pera mi m'és difícil el dir-ho. Hi ha persones molt més autoritzades per contestar. Però ja que acabam de tocar el tema, és molt curiós veure que avui la gent si no és a base de dobles no se sap divertir.

- Una pregunta un poc directa, Pere: com t'ha anat la vida?

Ens mira entre sorprès i divertit; indecís en la contesta.

- Idò mira, "m'ha tocat estar en es temps". No m'han regalat moltes coses.

- La darrera pregunta: què aconsellaries als joves d'avui?

- Vaja unes preguntes que em fas!

Ens ho diu amb molt bon humor i rient afegeix:

- Els aconsellaria que agafassin coneixements, que estudiïn, que treballin en algun ofici, que no perdin el temps. Tinguent sabers, es pot anar per tot. I que també es diverteixin sense perjudicar ningú.

Quan el deixam, sol post, està dins el seu ambient un grupet de cabres i mèn joves que se li enrevolten.

Ens consta que és un bon conductor, experimentat, ple de coneixements i treballador. També hagués pogut esser un bon agricultor o un expert mecànic. Par damunt de tot, però, és una bona persona i un amic amb qui passes gust de compartir unes hores.

Miquel Martorell Arbona

OMEGA

Moments

estelars

AGENT OFICIAL

Joyeria Fermin

MANAGOR-PORTO CRISTO-CALA MILLOR

Professors i alumnes valoren el passat curs escolar i emeten impressions i comentaris

Temps per créixer

Arribava el dematí, un d'aquells ennuvolats que oferien la possibilitat d'una pluja desitjada i gairebé pròxima. A l'escola arribaven els infants com cada dia: les maletes als penjadors, el berenar, el bon dia i l'entrada tancant la porta... a fora començaven els trons i els llums s'apagaren.

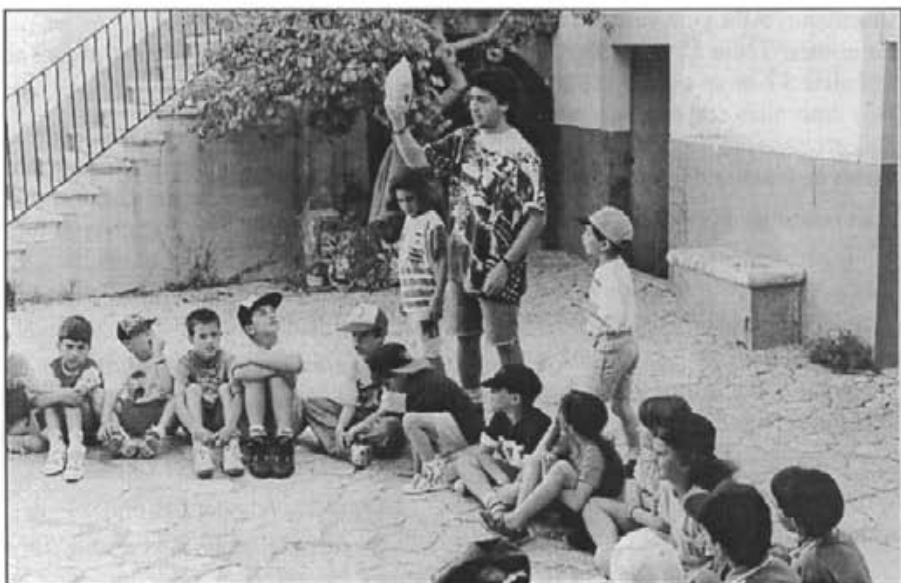
Llavors hi hagué els xiscles, la por d'alguns... i a l'aire es respirava la certesa que no era un dia com els de sempre, encara que les fitxes esperassin, com sempre, el raonament i el treball d'uns infants que se sabien diferents a les jornades passades, amb ganes de sentir i apropar-se a tot l'espectacle que en el món exterior es produïa.

Aquella dia, després d'una estona de conversa, deixàrem el full en blanc i aprenguérem moltes coses. Escollírem la pluja i pensàrem en l'herba i les fulles que creixerien. Miràrem enlluernats la claror dels llamps i comptàrem els segons fins que el tro arribava. Escollírem, també, el silenci sentint el batec de la pluja darrera els vidres. Aprenguérem a no tenir por... Més tard sortírem al pati i gaudírem amb l'olor que de la terra s'evaporava. Una nina estengué la immensitat dels braços davall la pluja i cridà "ara plou" amarant-se en un breu instant de tot el plaer del món. En aquelles hores vàrem sentir i viure moltes coses...

Deixar que el que "és" succeeixi i aprofitar-ho intensament és a l'escola, a la família, per tot arreu... molt més profitós que seguir sempre "en nom de l'eficàcia" una pauta marcada d'aprenentatges sistemàtics, sovint llunyans i indiferents per a l'infant. Precisament els resultats més bells i valuosos sorgeixen a partir de l'experiència, d'un sentir i viure que ens fa créixer a tots.

Ara, que s'ha acabat el temps de les pluges i el bon temps ja és qui, ara que els carrers del poble s'ompliran de jocs i rialles, ara que els nostres infants impregnaran l'aire de vida i despreocupació, ara que tot el quotidià per a ells serà una aventura, ara i no després és el moment d'aturar el temps i contemplar-los créixer.

Les mestres d'Educació Infantil

Amb petits detalls s'aconsegueix una convivència harmoniosa

El camp d'aprenentatge s'estén més enllà de l'escola

Solidaritat: una actitud social

Com objectiu general d'escola, enguany ens havíem proposat fomentar la *solidaritat* entre els companys de classe i d'escola.

Solidaritat entre companys vol dir: saber compartir, ajudar, col·laborar, no discriminar, ser respectuosos, tolerant amb les particularitats de cadascun dels altres. Aquest objectiu, tan utòpic dins una societat tan competitiva com la nostra, resulta molt difícil d'assolir, però estam convençudes que treballant amb constància i

perseverància es van fent petites passes que cada vegada més ens acosten a aconseguir una convivència més harmoniosa.

Són els petits detalls com:

- Voler ser sempre el primer per i en tot, amb empentes incloses.
- Interrompre per sistema les converses col·lectives pel simple fet de cridar l'atenció, imposar la seva voluntat...
- Riure-se'n de les mancances o equivocacions dels altres i ridiculitzar-los.
- No gaudir del procés d'elaboració de les activitats més vivencials i lúdiques, tallers de cuina, de plàstica, de natura, per quedar-se tan sols amb el resultat final. Per exemple, quan férem uns, crepells; altres, coques de verdura,.... con-

sentiren en no menjar-ne a la petita festa de classe per dur-se'n a ca seva, malgrat sabessin que vosaltres, pares i mares, ho podríeu tastar.

- Ser massa individualistes, possessius i competitius enfront de la participació.
- Donar, per a la seva edat, tantíssima importància al valor materialista de les coses.

Al llarg del curs que ara hem acabat hem tractat de millorar la conducta general en aquests punts anteriors i fruit d'aquest treball desenvolupat ha estat la berenada final que férem a la tornada de la colònia escolar de Son Roig, on els nins i nines de 1^a i 2ª cicle compartiren, de bon grat, la confitura i el formatge que ells havien elaborat, entre ells mateixos i amb altres alumnes i professors del centre. Amb tota seguretat podem dir que va ser una activitat senzilla, però molt satisfactòria per a tots.

Ara bé, no volem deixar passar aquesta ocasió que ens brinda **Bona Pau** per reflexionar en veu alta sobre el fet que l'actitud social del nin dins l'escola és, en general, el reflexe de l'ambient familiar i del poble que viu. És per això que per treballar i poder aconseguir aquest objectiu és imprescindible la col·laboració de la família, i sols així, treballant coordinats, podem gaudir d'un poble, d'una societat més justa i solidària.

Les mestres de 1^a i 2ª cicle de Primària

El curs vist pels alumnes

Acaba l'estiu i encara perdura dins nosaltres el so del tambor, la tonada del flabiol i xeremies, el picarol i la barrota d'en Banya Verda... Acaba l'estiu i demà he d'anar a recuperar allò que no vaig aprendre a l'hivern. Acaba l'estiu i demà he d'anar a comprar llibres nous, una motxilla i un estoig. He de començar un nou curs. Qui serà el meu tutor o tutora?

Ja hi som tots, amics i amigues d'any i qualque cara nova que no es gens estranya. La tasca ha començat, deures per a ca nostra, parlar taula, obrir i tancar finestres i lleties per dinar.

Passen els dies, quins mestres més pesats! Més de cinquanta dies hem remugat fins que a la fi, a l'Albufera en han duit a veure plantes i animals. Què de pressa passen els dies. Ja som a Nadal. No només matraques, català o anglès hem après. A la Sala Mariana tots han vingut a veure'ns representar les guerres

Retornaran els aires de festa i de bulla

entre moros i cristians i "La deixa del geni grec". Qui ho hagués dit? Tan bé ho hem fet que un premi ens han donat.

Avui l'inspector ha vingut a l'escola. En Jaume en el mapa de Mallorca ha situat Inca a Palma, quina passada! Tant de bo que els altres hem sabut la majoria de preguntes.

Hem fet un passeig pel mercat de l'Olivar, Cort, el casc antic, la Catedral, l'Almudaina i el Parc de la Mar. L'hora-baixa, al cinema a veure la història d'el Rei Lleó.

Aquesta setmana hem anat a Son Mesquida a cercar una remolcada de terra de mata, perquè donassin bon fruit a les parades de crestatll a l'hivernacle, plenes d'allis, cebes, ravanets, pastanagó, lletugues, mongetes, pebrers i tomàtiguers enrevoltades de plantes aromàtiques per als animalons espantar. Però sense saber com creix una ortigada i d'una a una les hem hagut d'arrabassar. Que ni ha hagut de gemegades!

Darrers dies per gaudir i l'aigua que a la tardor tant ens sobra, ha estat el motiu de les nostres disfresses. Ja veurem si a l'estiu tanta en sobrarà.

Abans de Pasqua, juntament amb l'escola d'Esportes, un viatge per Barcelona, Carcassona, Saragossa i Madrid varem realitzar. Quants d'amics i amigues nous ara tenim!

El curs s'acaba i les acampades ja són aquí, a la Comuna de Lloret o a la granja de Son Roig, però ma mare, deixa'm anar-hi? Si no dus bones notes, Joanet, no hi aniràs. Sí, ara faré bonda i estudiaré molt, perquè també hem d'anar a Barcelona, al Nou Camp i he de comprar un pòster d'en Miquel Àngel Nadal.

Ja hem acabat, ma mare, el graduat, he aprovat. Diga-li a mon pare: un mobilette nou!, un mobilette nou!...

Alumnes de 5^a, 6^a, 7^a i 8^a

Aprofitem l'estiu

Un any més retornen els aires de festa i bulla, de descans, de sol i alegria, de poder fer allò que un ha desitjat fer tot l'hivern. L'edifici escolar romandrà tancat un temps, però tots continuem vivint la seva atmosfera mitjançant trobades amb companys, aprenent coses noves que ens ensenya la vida. Hem d'aprofitar aquesta petita aturada perquè la comunicació entre pares/mares, fills/filles, germans/germanes, padrins/padrines... sigui més fluïda, ens sapiguem escoltar i fer-nos entendre i no ens allunyem i ens desconeguem cada vegada més les persones que compartim cada dia la mateixa taula.

No hi ha res més senzill i econòmic que compartir les vivències, les rialles i les il·lusions entre un grup d'amics partint d'una gelatada o una tremponada.

Depèn un poc de tots que aquest propòsit sigui només un somni o es converteixi en una realitat. Serà un estiu semblant als altres que ja hem passat o tal volta diferent, optimista, d'entusiasme que ens prepari per començar amb il·lusió la nova temporada hivernenca, sempre més fosca, que seguint el cicle tornarà envair les nostres vides.

Aprofitem l'estiu, el temps lliure i la bona predisposició d'aquesta època per divertir-nos, comunicar-nos i compartir.

Bon estiu a tots!

El Claustre de Professors

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Un acte d'Acció
Catòlica

Era l'any 1945 en es Puig. S'havia organitzat un acte d'Acció Catòlica i aquí veim com estan presenciant el seu desenvolupament, asseguts en primera fila Margalida Cardell i Gabriel de Son Coll, aleshores presidents de les joves i dels joves, respectivament. A continuació hi ha el rector Gori, Ramon Arbona (batle), Bartomeu Rossinyol, Bartomeu Riutord (del Consell Diocesà d'A.C.) i Joan "Petrero". Darrera aquests, dretes, Joana "Catxona", Maria Pizà, Maria de Sabó, Joana "Queló" i altres que desconeixem.

Records d'infantesa

Valors desapareguts que batagaven

En una de les reunions que periòdicament té l'equip de redacció i col·laboradors de *Bona Pau* es tractà, fa mesos, entre d'altres, el tema d'obrir una nova secció. Aleshores el director, en un moment determinat, ens digué: "Vosaltres, per què no feis els primers treballs d'un tema que podria esser, per exemple: 'Records d'infància'? Tal volta els lectors s'animin i també col·laborin.

Els records d'infància —vaig pensar—. Però... si es podrien escriure centenars de pàgines! Es pot intentar.

Provarem de sintetitzar-ne uns pocs, en un petit espai que podria dir-se més bé "essències, costums i valors desapareguts". Els exposarem telegràficament. Pocs, dins un gran ventall que va des de

la nostra infància als anys de la primera joventut en el nostre poble. Aquí estan:

El renou, la remor suau i peculiar que com a saluet tranquil·litzant i missatger de pau inundava el poble i el seu entorn quan, a la posta de sol, tornaven des del camp el centenars —crec que no ens equivocam— de carros que es retiraven de la feixuga tasca del dia.

El blat fresc i net que del caramull damunt l'era es filtrava entre els dits dels peus nus, quan donàvem les senalles a l'arer.

L'estridència alegre, viva, contundent i acompassada del martell del ferrer quan forjava el ferro damunt l'encruia, dins la ferreria.

El so de la campana petita que, viva i deixondidora, anunciava cada una de les misses dels diumenges el matí.

La música melodiosa, inspirada i evocadora, carregada de missatges dirigits a l'esperit, que existí des de la nostra infància fins a darreries del cinquanta.

L'altra música, la de l'aigua abundant que sobrava i que, vessant pels cadufos, retornava dins la sínia al compàs dels cops metàl·lics del "canet" quan regaven molts d'horts que ara romanen secs.

Les ones majestuosos que el vent emmotllava engronsant les espigues disposades a granar, dels blats alts de llavors, dins l'abril-maig.

L'alegria i joventut de les quals es carregava el tren ranquejant cap a Ciutat el diumenge matí del Ram.

La il·lusió, els plans, la vida que bateja
(Continua a la pàgina següent)

Les noces d'argent de la Primera Comunió L'any 1970 la celebraren 32 nins i nines

Era el diumenge dia 10 de maig de 1970, a l'ofici solemne que tengué lloc a l'església quan 15 nins i 15 nines celebraven la Primera Comunió. I altres dues que la rebieren també (una dia 1 i l'altra, dia 24). Els 32 nou combregants d'aquest maig foren el següents:

Nins

Miquel Arbona Aloy
Gabriel Ferrer Mora
Mateu Fiol Jordà
Josep Miralles Xamena
Pere Joan Fiol Nicolau
Andreu Camps Mascaró
Pere Martorell Miralles
Josep Gomila Mesquida
Miquel Arbona Servera

Guillem Mayol Pou
Antoni Mayol Pou
Josep Nicolau Mulet
Manuel Garcia Ramos
Pere Cerdà Fiol
Gaspar Verger Sastre

Nines

Margalida Sampol Mas

Margalida Mayol Salvà
Antònia Cloquell Gomila
Apol·lònia Miralles Xamena
Antònia Nicolau Martorell
Francisca Bauçà Cerdà
Francisca Miralles Miralles
Catalina Pizà Fornés
Bàrbara Camps Mascaró

Margalida Sansó Ribas
Joana Maria Cerdà Rigo
Jerònia Arbona Servera
Margalida Gomila Mesquida
Antònia Martorell Mascaró
Eugènia Jiménez Sánchez
Francisca Nicolau Mayol
Margalida Miralles Mesquida

(Ve de la pàgina anterior)

gaven dins aquell immens passeig dels diumenges el vespre pel carrer Major i la plaça.

El siulet del tren –familiar ja per a nosaltres– quan a mitjan horabaixa anunciava l'entrada a l'estació del poble.

Els grups de nins jugant a bolles, a la baldufa o a la tella pel carrer o dins la "carniceria", jocs quasi totalment desapareguts.

La presència de les barques voladores que, instal·lades a la "carniceria" o a la plaça Vella, ens visitaven una volta en l'any, donant-nos motiu per escoltar música.

El renou agradable i singular que fa la terra en bona saó quan l'obri la rella, semblant al que fa el pa blan quan el llesquen de cap a cap.

La bavorada càlida i el perfum del pa acabat de coure, quan a mitjan matí passàvem per davant el forn comú.

L'alegria i el trull dels nins mataners, amb molts d'altres que s'afegien a la festa, quan un vespre de matances encenien el batzer.

El renou agradable i persistent de la pluja que repicava entobiador damunt la teulada i el carrer, i que sentíem devora el foc acompanyats del padri en les llar-

gues vetlades d'hivern.

L'expectació i l'interès que despertaven en nosaltres els dissabtes horabaixes el moment en què l'amo en Toni Sampol i en Joan "Aloi" penjaven els quadres a les façanes dels seus respectius cinemes.

La innocència i el candor de grans i petits davant les històries que ens contava el cinema mut amb els cartells explicatius intercalats en el film, en uns horabaixes d'il·lusió i de goig.

El cant d'un gri solitari –recordant ara

aquella terra neta de plàstics o altres escombraries– durant la nit estrellada, quan el camp era tot pau i els motors del cotxes i avions encara no havien invadit el nostre ambient.

I tantes emocions que podrien allargar encara més la llista. Aquests són, però, uns quants dels records i valors desapareguts que enyoram i que tal volta no sabérem apreciar totalment quan els vivíem.

M. Martorell Arbona

Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL

(dimarts tancat)

Ctra. Manacor, Qm. 31 - Tlf. 64 63 14 - Montuïri

Llom amb col
Arròs brut a la marinera
Sopes mallorquines

Frit
Coloms
Cabrit torrat

Miquel Martínez Canals, mestre durant la dècada del 1920 al 1930

Des dels seixantins i fins a la gent de més edat de Montuïri encara recorden els bons mestres —nacionals, uns; particulars, altres; religiosos, la resta— que exerciren en el nostre poble durant els primers 30 o 40 anys d'aquest segle i els tocà anar amb ells a escola.

Aquests mestres, però, per no haver nascut ni mort a Montuïri, no sabem els detalls que desitjaríem; no obstant això, així mateix i a través de les persones que d'ells reberen els seus ensenyaments, en podem fer una petita ressenya i incloure-la dins la secció dels *montuïrers que han deixat petjada*, ja que se sentiren de la vila el temps que hi treballaren i per altra part deixaren empremta als al·lots que d'ells reberen la seva instrucció.

Miquel Martínez Canals vengué a Montuïri com a Mestre Nacional poc abans de l'any 1920 i aquí va exercir com a tal fins passat el 1930. Era casat i vivia amb la seva dona, un fill, en Francesc, i una filla, n'Antònia.

Amb aquest mestre assistien a classe uns trenta alumnes d'edat compresa entre els sis i els dotze anys. Tenia la classe dividida en grups segons el nivell cultural dels alumnes. Als qui estaven més avançats els ensenyava ell mateix i

El Mestre Martínez amb els alumnes que amb ell anaven a escola l'any 1925.
1ª fila (d'esquerra a dreta): Gabriel "Pellusco", Miquel "Gurill" (†), Pep "Polo", Pep "Piedós" (†), Antoni de Son Mas, Joan "Badia", Miquel Bennassar, Bartomeu "Mosson", Tomeu "Quelet", Joan "Bulla" (†), Miquel de sa Font Bosseta (†) i Joan "Ros" (†). 2ª fila: Joan "Xispes" (†), Biel "Tomàs", Tofol "Pereta" (†), Joan "Xigala" (†), Pere "Pollo" (†), El mestre Martínez (†), Joan "Pellusco" (†), Ramon "Solleric" (†), Llorenç "Guerrero" i Vicenç "Calvel" (†). 3ª fila: Joan "Caragol", Biel "Caragol" (†), Antoni "Caragol", Vicenç "Mascaró", Antoni "Tous" (†), Antoni "Roqueta", Vicenç "Perons" (†), Pep de Galiana, Biel "Xiu" i Biel "Silis".

Mancomunitat Pla de Mallorca Borsa de Treball

L'ocupació laboral és una de les problemàtiques socials més preocupants de la societat actual, que afecta de manera especial al col·lectiu juvenil. Per això, des de la **Borsa de Treball** volem informar sobre les tècniques de recerca de feina, els drets i deures dels treballadors, el contracte de treball a més d'altres informacions relacionades amb el món laboral.

Els interessats en:

- * Apuntar-se a la borsa de treball.
- * Realitzar una entrevista d'orientació laboral.
- * Trobar un treballador amb un perfil professional determinat.

Poden adreçar-se a les oficines de la Mancomunitat Pla de Mallorca C/ Hospital, 28 - Petra. Tlf. 83 04 41.

aquests a la vegada li ajudaven en l'ensenyament dels grups d'al·lots que sabien manco; no obstant, però, el mestre acudia a tots.

D'entre les bones qualitats d'en Martínez cal destacar la paciència per ensenyar; explicava les lliçons amb detall de tal manera que generalment tots els estudiants l'entien. Arribava puntualment a l'escola, en el moment assenyalat per començar-la, i des d'aleshores tot el temps estava entregat a la seva feina.

Emprava molt la pissarra i la feia utilitzar freqüentment als alumnes, i quan el guix s'acabava, mostrava com n'havien de fer de nou: agafava guix, feia una pasta, la posava dins un motle, la deixava assecar i ja quedava fet.

Va viure a dos llocs. Primerament a la part baixa del celler de Can Ferrando del carrer de Baix (recordem que la

classe era damunt) i posteriorment, a la primera planta de Cas Confit.

El dia de la seva onomàstica (Sant Miquel) convidava els alumnes a berenar de xocolata i ensaïmada. Després els deia que quedaven lliures de classe aquell dia. Per a ells era tota una festa.

Durant el temps que estigué aquí tengué una lamentable desgràcia familiar: el seu fill Francesc, d'una 14 anys, un dia, mentre jugava, caigué dins un pou que hi havia prop de l'escola, paret posterior de l'immoble, i allà morí ofegat.

Als voltants de l'any 1930 Miquel Martínez fou destinat com a director de l'Escola Graduada de Santa Catalina a Ciutat, i allà s'hi va instal·lar juntament amb la seva esposa i la filla. I així fou com s'acabà la seva labor docent a Montuïri.

O. Arbona

10 equips participen en el Torneig d'Estiu de futbol-sala

Va començar el 22 de juny i acabarà el 21 de juliol

Deu equips participen en el torneig d'estiu de futbol-sala. La competició va començar el dia 22 de juny i acabarà el 21 de juliol.

Cada partit té una durada de 50 minuts, dividits en dues parts de 25 minuts cada una. Les regles són les mateixes de la Federació Balear de Futbol Sala i els àrbitres pertanyen a aquesta federació.

Es podran fitxar jugadors fins a les tres darreres jornades, amb la condició que no hagin jugat amb un altre equip durant el torneig.

El equip són Traus, Lalana, Ca Na Maria, Traus Z, Ses Jardines, Cas Carboner, Restaurant Munper, Es Pujol, Bar Aky i Pub Anònim.

Els partits es juguen a les nou i deu del vespre, els dilluns i dijous mentre que els dimarts i divendres es disputen a les nou, deu i onze hores.

II CAMPUS DE FUTBOL

Per a joves futbolistes

Del dia 3 al 14 de juliol tindrà lloc a les instal·lacions del poliesportiu Es Revolt el "II Campus per a Joves Futbolistes" en el qual podran participar nins i nines de 6 a 12 anys.

L'horari és de 16 a 20 hores, de dilluns a divendres i la inscripció costa deu mil pessetes. Hi haurà servei d'auto-car per a aquells participants de fora de Montuïri.

La direcció correspon enguany a Sebastià Bauzá "Bussy", entrenador nacional de futbol, director de l'escola de futbol del col·legi Sant Francesc i exjugador del Montuïri i Mallorca.

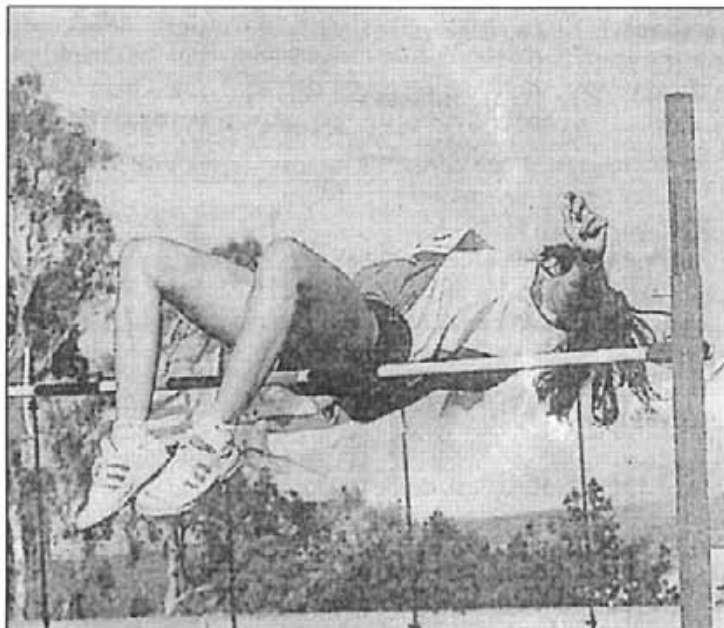
Com a monitors, hi haurà Bartomeu Verger, jugador del Mallorca, Gaspar Sastre i Biel Mates, exjugadors del Montuïri.

Es compta amb la col·laboració de Josep Ramon Bermell, ex-porter del València, Cadis i Saragossa, Àngel Bolao ex-Mallorca als anys 60, els entrenadors Jaume Bauzá i Antonio Oviedo i els jugadors Marcos del Sevilla i Pep Gálvez del València.

Es tractarà la tècnica de la centrada, control, habilitat, tir i conducció i la tàctica de l'atac, suport, desmarcament, defensa i marcatge.

Rècord de salt d'altura

Agustina Manresa de Llucmajor -filla de mare montuïrera- va batre el rècord de Balears de salt d'altura que ella mateixa posseïa. Tenia 1'71 i en el míting Rafel Coll, celebrat el 7 de juny al poliesportiu Prínceps d'Espanya, va augmentar a 1'72 metres.

C.E. MONTUÏRI

A l'hora de tancar la redacció d'aquest mes són escasses les notícies confirmades que disposam del club esportiu Montuïri. Sabem que s'han fet dues reunions (la primera de 18 assistents i la segona de 10) amb montuïrers que aquest any passat militaven en el Sant Joan, Vilafranca, Algaida i Montuïri; que Tomeu Fullana segurament fitxarà pel Ferriolense i que Mateu Gomila té ofertes del Mallorca B. També s'ha parlat que hi haurà nou president -han sonat alguns noms- i que Sebastià Bussy serà el nou entrenador de l'Preferent.

En aquest mes de juliol es confirmaran tots aquests rumors, notícies o probabilitats.

Cloenda de la temporada del Club Columbòfil

El Club Columbòfil Missatger de Montuïri va celebrar la cloenda de la temporada 1994-95 el passat 23 de juny en el restaurant "Es Cruce" de Vilafranca. En el sopar s'hi aplegaren els socis i simpatitzants i també hi assistiren els del grup Llevant, al qual hi està afiliat el Club de Montuïri, i altres persones de clubs de Palma, on s'hi arribaren a reunir 157 comensals. Es lliuraren els trofeus als guanyadors de les diferents proves i se sortejaren nombrosos regals entre els assistents.

Biel Gomila

Joan Barceló Prohens, triple campió de Balears d'atletisme en pista

En el passat campionat de Balears per a veterans disputat dia 4 de juny en el poliesportiu de Ciutat, "Prínceps de España", Joan Barceló Prohens aconseguí proclamar-se campió de Balears de la seva categoria (Veterans C) en les tres proves en què participà: els 400 metres llisos, en un temps de 1' 08", els 1.500 m. llisos, en 5' 04" i els 800 m. llisos en 2' 30".

Des d'aquí el felicitem efusivament.

Primeres comunions

Dia 2 d'aquest juliol a les 19 hores s'hauran celebrat les primeres comunions per als nins i nines, els pares dels quals prèviament ho demanaren.

Horari de misses

Es fa present que durant els mesos de juliol i agost se suprimeix la missa dels diumenges a les 12.

Tampoc hi haurà missa al Puig, tal i com ja es va dir a les misses del passat febrer quan es notificava l'horari tan atipit que el rector ha de compartir entre les dues parròquies, així com la manca d'assistència.

Col·lecta de Càritas - Corpus

El diumenge dia 18 de juny passat celebrarem la festivitat del Corpus i dins ella la tradicional processó seguint l'itinerari de costum. I per altra part també hi hagué la col·lecta en favor de Càritas a nivell diocesà, la qual a la nostra Parròquia recollí la quantitat de 59.375 pessetes. Agraïm a tots el qui aportaren la seva generosa col·laboració.

Els diumenges a la sortida de missa, a l'escalonada o damunt els graons, la gent gaudeix de xerrar una estona amb els amics o veïns

Inventar el sacerdoci

En certa ocasió una revista d'apologètica popular publicava el següent escrit:

Un diari suís inventà, temps enrera una nova professió. Després d'estudiar els problemes de la societat moderna, deduïa la manca d'algunes persones ben madures de caràcter, capaces de fer en tota la societat una tasca que seria com la dels assistents socials, però en un sentit més ampli. Es tractaria d'uns especialistes en escoltar les penes i tristeses de tothom qui tengués necessitat d'obrir-se, a fi de consolar-los. Haurien de curar, no les seves malalties, que per això ja hi ha els metges, sinó els seus esperits cansats, buits o desorientats. Serien persones dedicades al proïsme, capaces d'eleva el nivell mitjà d'aspiracions espirituals... en fi, el diari demanava que s'inventassin els sacerdots.

Per altra part, avui en dia és difícil que un periodista suís ignori l'existència dels sacerdots —o dels pastors— i és difícil que desconegui la seva funció, mentalitat i manera d'actuar. I per altra, no és massa sovint veure un sacerdot exclusivament dedicat al manteniment d'un culte o d'uns ideals gairebé sense projecció humana.

Esperam, de totes maneres, plens de confiança, les noves generacions sacerdotals, no tan nodrides com anys enrera, però possiblement amb una vocació més autèntica, homes que tendran plena consciència que el sacerdoci equival a un servei constant, o una donació ininterrompuda i sense restriccions a tot el proïsme. I amb un exemple totalment convincent.

M.B.

Crèdit Obert

**Estreni casa
per ben poc**

"la Caixa"
Caja de Pensiones Europeas
S.A. (Banco de España)

NOCES D'ARGENT

11 Juliol 1970

Antoni Arbona Miralles "Arbona" amb
Margalida Mesquida Mayol "Bella".

TEMPS PASSAT

10 anys enrera
Juliol de 1985

Obres municipals

Aquest més de juliol del 85 es dugueren a terme moltes obres municipals. Cal destacar les del nou enrajolat de plaça, els vestuaris d'Es Dau, el cementeri, la depuradora, pintada de la façana de les Escoles, pavimentació d'alguns carrers, tancat d'Es Dau... I dia 23 foren aprovats els Estatuts del Cossiers.

25 anys enrera
Juliol de 1970

Nous mestres nacionals

Aprovaren les oposicions celebrades pel juliol de 1970 per a ingrés en el cos de mestres nacionals, Magdalena Mayol Mas i Gabriel Gomila Jaume. Aquest, ja des del curs 70-71, seria el nou mestre titular de l'Escola Parroquial.

50 anys enrera
Juliol de 1945

Canvi de saig

Havent-se jubilat dia 1 de juny de 1945, al 65 anys, però per impossibilitat física, el saig Gabriel Gomila Pocoví, després de 25 anys d'exercir el càrrec, a la primera sessió de l'Ajuntament, de juliol del 45, es va acordar cobrir la vacant mitjançant concurs públic. "Mentrestant farà les crides el peó municipal Miquel Cerdà Gomila, però exercirà les altres funcions, Miquel Arbona Verger".

100 anys enrera
Juliol de 1895

Nou Ajuntament

Dia 1 de juliol de 1895 l'Ajuntament va celebrar la sessió inaugural per al bienni que començava. Continua de batle Joan Manera Mateu. S'acordà tenir una reunió setmanal els diumenges a les 8'30 del vespre. Aleshores el fons existent a la caixa de l'Ajuntament era de 8.052'57 pessetes.

APOTECARIES

Diumenges de juliol de 1995

Porreres... 9 Vilafranca.....23
Sant Joan ...16 Ariany..... 30

DEMOGRAFIA

Juny de 1995

Naixements

Dia 3.- Carlos Mouisson Miralles, fill de Federico Antonio i de Sebastiana.

Dia 7 abril.- Joana Manera Cerdà, filla d'Antoni i Joana.

Defuncions

Dia 3.- Joana Cerdà Vich "Badia", viuda de 84 anys.

Dia 8.- Bàrbara Munar Nicolau "Rubertera", fadrina de 77 anys.

Dia 18.- Margalida Tous Amengual "Tous", casada de 78 anys.

Dia 25.- Catalina Amengual Mesquida "De sa Mata", viuda de 81 anys.

CUINAR EN CASA

Carn a la jadinera

Ingredients

Carn tallada a trossos o bistecs

1 Ceba grossa

1 Tomàtiga

Herbes aromàtiques, aigua, pebre bo, pebre vermell, sal.

Elaboració

Dins una casseroles hi posam els ingredients i després, aigua fins que els tapi. Tot es fa bullir fins que quedi aigua, cuidant que estigui ben tapat.

Se serveix amb patates frites i damunt la carn hi colam el brou, procurant que quedi com una salsa.

Catalina Sastre Roca "Petrera"

PLUVIÒMETRE

Juny de 1995

Dia 9.....	4'9	litres m²
" 11	6'2	" "
" 12.....	5'4	" "
Total.....	16'5	" "

GLOSES

Ressò de les eleccions

Amb la família

Tots hem anat a votar,
plegadets, amb companyia;
lo que més m'agradaria,
altre any poder-hi tornar,
que crec que això no serà,
que qualcun en mancarà,
i que no fos jo, voldria,
per no llevar s'alegria
d'aquells qui puguin quedar.

No hi tornaria

D'aquestes eleccions,
se'n parla molt, cada dia;
a votar no hi tornaria
en que me dassin dos milions.
Tot són "cuentos" i cançons,
això ja m'ho pareixia.

Quants de governs...!

Quants de governs hi ha a Espanya
i quants hi volen entrar!
Si no hagués de molestar
vos diria cosa estranya,
però amb sa meva manya
me guard lo que més ver hi ha.

Miquel Massanet "Parr"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPI - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1

Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

El nou enllumenat

Com haurà pogut comprovar la gent que darrerament ha transitat pel tros de carretera comprès entre el començament de la de Pina i el camp de futbol Es Revolt, s'han instal·lat aquestes "faroles" que veim a la foto, les quals il·luminen des de principis de juny aquest indret tan conflictiu quan en el camp hi ha qualche manifestació esportiva.

Per altra part i d'aquesta manera s'ha millorat bastant l'entrada al poble des de la carretera de Palma amb la construcció, també, de la voravia i haver-se eixamplat un poc la calçada. És una llàstima que encara no s'hagi enrajolat la voravia, i pel que es conjectura no es farà per ara, per manca de pressupost. Quan això estigui acabat i aquest tros s'hagi eixamplat per l'altre costat, l'entrada a Montuïri serà esplèndida i proporcionarà la bona impressió que es mereix.

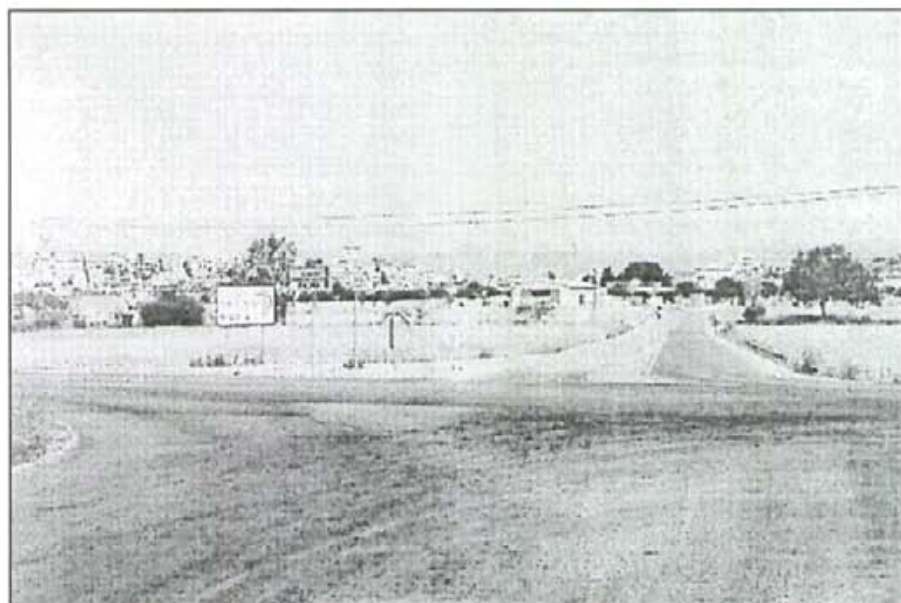
Millores a la carretera de Manacor

Està prevista la construcció de cinc trams lents

Actualment s'estan fent a la carretera de Manacor diferents millores i altres estan encara en projecte, però d'immediata realització.

D'entre les primeres cal destacar l'eixamplament a l'entrada de la carretera de Randa per la de Manacor, on s'hi està construint un via lenta.

Pel que fa a properes realitzacions, entre la Casa Blanca i Manacor i per tal de solucionar en gran mesura la densitat de tràfic que suporta aquesta carretera, es construiran a l'espai comprès entre les costes de Xorrigo i poc passat Vilafranca, cinc trams de via lenta. El primer, a la zona de Ses Maioles, poc abans d'arribar a Xorrigo; el segon, pujant al Coll de sa Grava; el tercer, a l'altra part del Coll; el quart, a l'altura d'Es Pinaró,

L'excessiva circulació fa que es Creuers sien un lloc perillós i a vegades conflictiu

abans d'arribar a Vilafranca i el quint, passat Vilafranca, fins a la zona d'Es "Cruce", a l'indret conegut per Ses Basses. Entre tots, possiblement arribin als set quilòmetres. Com també es d'immediata execució la col·locació d'una capa asfàltica des de Casa Blanca fins al començament de la carretera de Petra,

davant "Es Cruce".

També es parla de construir una rotonda en es Creuers (l'enllaç entre la carretera de Manacor i la de Porreres), però d'això encara no hi ha res decidit, únicament se sap d'una consulta feta per Obres Públiques a l'Ajuntament de Montuïri.